

● پرونده ویژه این شماره: موزه و آرشیو موسیقی ایران

MUSIC

● مقاله: آینده پژوهی
در آرشیو: ویژگی‌ها
و چالش‌های اشاعه
اطلاعات
در آرشیوهای آینده

● گزارش نشست آرشیو
در چهارمین کنگره
متخصصان علوم
اطلاعات

همراه با آرشیویست:
الیزابت یاکل

● آشنایی با انجمن بین
المللی کتابخانه‌ها،
آرشیوها و مراکز اسناد
موسیقی

● معرفی آقای نوار کاست ایران

گزارش تصویری بازدید دانشجویان ارشد مطالعات آرشویی، ورودی
95 دانشگاه الزهرا (س) از موزه و آرشو موسیقی ایران در تاریخ
دی ماه 1396

● نمای از بخش بیرونی ساختمان موزه موسیقی

● سالن
سازهای کوبه
ای

● سازهای زهی

● کارگاه ساخت ساز

● سازهای زهی

آرشیو

صاحب‌امتیاز: انجمن علمی - دانشجویی مطالعات
آرشیوی دانشگاه الزهراء(س)
زیر نظر: اداره کل امور فرهنگی دانشگاه الزهراء(س)
مدیرمسئول و سردبیر: سارا سلطانی
مشاور نشریه: فرزانه بهارلو

همکاران این شماره:

مرضیه انیسی، سارا سلطانی، فرزانه بهارلو، مدیحا فراهانی،
کوثر بابایی، المیرا ویسی، پریسا دمرلو ابهری، مریم
اشرفی، فریده سلطانی - گردفرامرزی، مریم خلیلی

ویراستار: مریم امرایی
طراحی جلد و صفحه‌آرایی: رضوان کاکولوند
کارشناس نشریه: زهرا وزیری
چاپ، صحافی و لیتوگرافی: دامون

با تشکر از همراهی موزه و آرشیو موسیقی
و سپاس فراوان از استاد گرامی آقای دکتر صفی‌پور

نشانی: تهران، میدان ونک، ده ونک، دانشگاه الزهراء(س)، ساختمان معاونت فرهنگی -
اجتماعی، اتاق نشریات

تلفن: ۸۸۰۵۶۹۰۸-۰۲۱

صندوق پستی: ۱۹۹۳۸۹۱۱۷۶۴

وبلاگ: <http://alzahra-archive-journal.blog.ir>

Archive.alzahra@gmail.com

@Sarasoltany72

journalofarchive

فهرست

3 صفحه

سخن مدیر مسئول

4

آینده پژوهی در آرشیو

11

معرفی اپلیکیشن

10

توانمند سازی نیروی انسانی، پویایی

حرفه آرشیو

12

گزارش بازدید دانشجویان کارشناسی ارشد مطالعات آرشیویدانشگاه الزهرا از موزه موسیقی ایران

14

معرفی وب سایت موزه آرشیو موسیقی ایران

16

معرفی انجمن بین المللی کتابخانه ها، آرشیوها و مراکز اسناد موسیقی

17

معرفی الیزابت یاکل: آرشیویست، محقق و استاد دانشگاه میشیگان

پاییز به روایت اسناد

24

آقای نوار کاست

21

آرشیو داری دیداری شنیداری

19

سخن مدیر مسئول.

نوستالژی

نوستالژی را نباید دست کم گرفت. همان چیزی که در فرهنگ معین به دلتنگی به سبب دوری از وطن یا دلتنگی حاصل از یادآوری گذشته‌های درخشان یا تلخ و شیرین یاد شده است. برخلاف قدیم که دریغ خوردن برای گذشته نوعی بیماری تلقی می‌شد، ظاهراً امروز اغلب معتقدند این احساس نتایج بسیار مثبتی برای فرد به همراه دارد، هیجان و هم‌زمان وقار را افزایش می‌دهد، عزت نفس و ارتباطات اجتماعی را رشد می‌دهد، با ایجاد ارتباط بین گذشته و حال به زندگی معنی می‌بخشد.

آرشیوهای شنیداری هم از این فرصت استفاده نموده و در صدد زنده کردن خاطرات از طریق منابع با ارزش خود هستند. آن‌ها از طریق برگزاری نمایشگاه‌هایی به مناسبت‌های مختلف با گذاشتن یک هدفون در کنار آثار سندی و تاریخی سعی بر روح‌بخشی به اسناد و کمک به بازسازی وقایع تاریخی نموده‌اند. هم‌چنین در جهان پروژه‌هایی انجام گرفته تا آرشیوهای شهری و محلی بتوانند از طریق منابع شنیداری خود تاریخ یک محله یا شهر را زنده کنند و به نسل حال و آینده حس تعلق را یادآوری نمایند. بخشی از آرشیوهای شنیداری را نیز آرشیوهای موسیقی تشکیل می‌دهند.

موسیقی زبان آرزوها، انتظارات و عواطف بشری است و هر قوم و ملتی برحسب ویژگی‌های عاطفی و فرهنگی خود، موسیقی خاصی دارد. با درک موسیقی، عواطف زیبا، همدردی و تفاهم بیشتر قلبی میسر خواهد شد. آرشیوهای موسیقی با گردآوری منابعی موسیقایی سعی در کمک به غنای فرهنگ یک سرزمین و حفاظت از اصالت هنر و تاریخ هنر دارند. در همین راستا این شماره از نشریه، پرونده اصلی را به موزه و آرشیو موسیقی اختصاص داده است تا مقدمه‌ای بر آشنایی با فعالیت‌های آرشیوهای شنیداری در ایران باشد.

کاش این دنیا هم مثل یک جعبه موسیقی بود، همه صداها آهنگ بود، همه حرف‌ها ترانه.

(دیالوگی از فیلم دلشدگان - ۱۳۷۱)

سارا سلطانی
دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات
آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)، ورودی ۹۵

sarasoltany72@gmail.com

مرضیه انیسی و سارا سلطانی
دانشجویان کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء(س)،
ورودی ۹۵

آینده پژوهی در آرشیو:

ویژگی‌ها و چالش‌های اشاعه اطلاعات در آرشیوهای آینده

چکیده

هدف

پژوهش حاضر به منظور شناسایی ویژگی‌ها و چالش‌های اشاعه اطلاعات در آرشیوهای آینده انجام شده است.

روش و رویکرد پژوهش

روش پژوهش، آینده‌پژوهی از نوع سناریونویسی است. در مقاله حاضر با استفاده از روش مروری در سناریونویسی و تحلیل روند به مرور و تحلیل برخی منابع در زمینه شرایط و ویژگی‌های آرشیوهای آینده پرداخته شده است.

یافته‌ها

با مرور و تحلیل منابعی که به آینده شرایط و ویژگی‌های آرشیوها پرداخته‌اند، سناریوهایی از ویژگی‌ها و چالش‌های اشاعه اطلاعات در آرشیوهای آینده جهت استفاده مدیران و برنامه‌ریزان آرشیوها تدوین و ارائه شده است.

نتیجه‌گیری

آرشیوها به دلیل پویایی نیازهای مخاطبان و تنوع در محمل‌های اطلاعاتی، به عنوان مراکز نگهدارنده میراث مکتوب بشری، باید با جریان پویایی و نوگرایی همراه باشند و برای حفظ روند پویایی و پایایی خود، با برنامه ریزی و پیش‌بینی آینده کوتاه‌مدت و بلندمدت، همگام با پیشرفت‌های نوین فناوری در جهت اشاعه اطلاعات به کاربران گام بردارند.

کلیدواژه

آینده‌پژوهی، آرشیو، اشاعه اطلاعات، ویژگی‌ها و چالش‌ها

مقدمه

آرشیوها به عنوان نماد اصالت و هویت تاریخی ملت‌ها همواره از جایگاه پراهمیتی در طول تاریخ برخوردار بوده اند. نقش آرشیوها در حفاظت و حراست از میراث گذشتگان و اهتمام آن‌ها به سازماندهی و دسترس‌پذیر ساختن مواد آرشیوی موجب شده تا بتوان دو وظیفه اصلی را برای آن‌ها برشمرد:

۱. گردآوری و حفاظت از مواد آرشیوی

۲. دسترس‌پذیر ساختن مواد آرشیوی (تاج‌آبادی، امیریان و کریمی، ۱۳۹۳، ص ۲۱۱).

در گذشته، نقش آرشیوها بیشتر حفاظت از منابع آرشیوی بود. در چنین رویکردی آرشیویست‌ها نگهبانان فیزیکی پیشینه‌های راکد هستند.

اما امروزه دسترس‌پذیرساختن مواد و منابع آرشیوی و اشاعه اطلاعات به کاربران در کنار حفاظت از این منابع از اهمیت زیادی برخوردار است.

با توجه به اهمیت اشاعه اطلاعات در سازمان‌های آرشیوی و همچنین روند پیشرفت ابزارهای فناوری اطلاعات و لزوم استفاده از این ابزارها در جهت اشاعه اطلاعات برای سازمان‌های آرشیوی، نبود پژوهش‌هایی درخصوص پیش‌بینی آینده به منظور استفاده از آن در برنامه‌ریزی‌های سازمان‌های آرشیوی شکافی قابل توجه است. از این رو پژوهش حاضر با بهره‌گیری از روش آینده‌پژوهی و سناریونویسی به شناسایی ویژگی‌ها و چالش‌های اشاعه اطلاعات در آرشیوهای آینده پرداخته است.

مفاهیم و تعاریف

آینده‌پژوهی

شامل مجموعه تلاش‌هایی است که با جستجوی منابع، الگوها، و عوامل تغییر یا ثبات، به تجسم آینده‌های بالقوه و برنامه‌ریزی برای آن‌ها می‌پردازد. آینده پژوهی بازتاب دهنده‌ی چگونگی زایش واقعیت فردا از دل تغییر (یا ثبات) امروز است.

آرشیو

موسسه یا نهادی که مسئول حفاظت و دسترس‌پذیرساختن اسنادی است که برای حفاظت و نگهداری دائمی انتخاب شده‌اند (ضرغامی، ۱۳۹۵).

اشاعه اطلاعات

این اصطلاح به جنبه‌ای از خدمات اطلاع‌رسانی گفته می‌شود که به ارائه و انتقال اطلاعات، به‌ویژه اطلاعات جدید و روزآمد، می‌پردازد. اشاعه اطلاعات مستلزم آگاهی نسبت به علایق و نیازهای استفاده‌کنندگان و روزآمد نگه‌داشتن دانش آنان یا توزیع به‌موقع اطلاعات مرتبط و مناسب به‌منظور برآورده ساختن نیازهای متخصصان است (دایره‌المعارف کتابداری، ۱۳۹۷).

روش‌شناسی پژوهش

نخستین گام در آینده‌پژوهی، کشف روندهایی است که هم‌اکنون در جریان هستند. این روش در حقیقت پیش‌بینی آینده از روی شواهد تاریخی است که تغییرات یک داده در گذشته را نشان می‌دهد.

دومین گام نیز سناریوپردازی است. سناریوها تصاویری از آینده‌های محتمل هستند. سناریوها، از اطلاعات مربوط به احتمالات و روندهای متنوع، تصاویری باورپذیر و دروناً سازگار از آینده ایجاد می‌کنند. در پژوهش حاضر از روش آینده‌پژوهی از نوع سناریونویسی استفاده شده است. یکی از روش‌های مورد استفاده در سناریونویسی، روش مروری است. در این پژوهش ابتدا به مرور و بررسی منابع در زمینه فناوری‌های آینده پرداخته شده و سپس چالش‌ها و ویژگی‌های آرشیوهای آینده در استفاده از فناوری‌های جدید در اشاعه اطلاعات این سازمان‌ها ارائه گردیده است.

اشاعه اطلاعات در آرشیوها؛ ویژگی‌ها و چالش‌ها

پیدایش وب: با روی کار آمدن وب در دهه ۹۰ توجه آرشیوها نیز به قابلیت‌ها و امکانات وب جهان گستر برای ارائه خدمات بهتر به کاربران جلب شد به طوری که در رویکردهای فعلی نقش دسترس‌پذیر ساختن منابع آرشیوی بیشتر مورد توجه قرار گرفته است (پورنقی و نعمتی انارکی، ۱۳۹۳، ص ۴۱). وب ۱: وب ۱ بسیار محدود و ساده بوده و کاربران تنها امکان به دسترسی اطلاعات موجود و استفاده از آن‌ها را داشتند و نه توان ایجاد و یا تغییر آن را. وب ۲: وب ۲، وب تعاملی است، که به علت کاربرپسند بودن به سرعت مورد استقبال کاربران قرار گرفت چراکه این افراد دیگر استفاده‌کننده محض از اطلاعات نبودند و قادر بودند دانسته‌ها و اطلاعات خود را در محیط وب بارگذاری کرده و با دیگران به اشتراک بگذارند (اصنافی، پاکدامن و باواخانی، ۱۳۸۹، ص ۱۰۲).

آرشیو ۲: تلفیق فناوری‌های وب ۲ و آرشیو، نخستین بار در سال ۲۰۰۶ توسط پیترون گاردن در همایش سالانه انجمن آرشیوداران آمریکا مطرح شد. وی بر این اعتقاد بود که آرشیودارهای حرفه‌ای با استفاده از قابلیت‌های وب ۲، به سرعت و سهولت می‌توانند به مدیریت منابع آرشیوی بپردازند و این موقعیت را برای کاربران فراهم آورند تا منابع آرشیوی خود به خصوص مجموعه‌های شخصی مثل تصاویر تاریخی مهمی که در اختیار دارند را از طریق قابلیت‌های موجود در وب ۲ برای مراکز آرشیوی ارسال کنند و آن‌ها را با دیگر کاربران به اشتراک بگذارند. در این نوع آرشیو آرشیویست‌ها می‌توانند در هر ساعتی از شبانه‌روز با کاربران در تعامل باشند؛ کاربران می‌توانند اسناد خود را به صورت الکترونیکی برای مراکز آرشیوی ارسال کنند و نیز از اسناد ارسالی دیگر کاربران که توسط مرکز آرشیوی سازماندهی شده بهره ببرند (اصنافی، پاکدامن و باواخانی، ۱۳۸۹، ص ۱۰۵).

برای آشنایی بیشتر با مفهوم آرشیو ۲ مروری می‌کنیم بر نمونه‌های خارجی آرشیو ۲:

- آرشیو برای همه: آرشیو برای همه برنامه کنسرسیوم آرشیوی انگلستان است که هدف آن ارائه تمام اسناد و مواد آرشیوی در قالب فهرست‌های قابل جستجوی پیوسته می‌باشد. این پروژه به منظور جمع‌آوری هرچه بیشتر اطلاعات آرشیوی، کاربران را نیز به مشارکت دعوت کرده است؛ کاربران می‌توانند با تکمیل فرم‌های اشتراک مخصوص و عضویت در این برنامه، اسناد آرشیوی خود را در هر قالبی که باشد به صورت الکترونیکی در سایت این مجموعه بارگذاری کرده و آن‌ها را در دسترس دیگران نیز قرار دهند.

• **شبکه آرشیوی اسکاتلند:** هدف این پروژه دسترس‌پذیر ساختن مجموعه بیش از

۵۰ مرکز آرشیوی در اسکاتلند برای عموم مردم از طریق اینترنت است. کاربران می‌توانند با ثبت نام اینترنتی بر روی وب گاه این شبکه آرشیوی، انواع پرونده‌ها و اطلاعات را (حتی در سطح خانوادگی) ارسال و در هر زمانی ویرایش کنند (اصنافی، پاکدامن و باواخانی، ۱۳۸۹، ص ۱۰۴).

مزایای آرشیو ۲: (سناریو)

- تولید محتوا، ساماندهی و تنظیم توسط کاربر
- شکل‌گیری مجموعه‌های شخصی در آرشیوها
- تحول و دگرگونی در فعالیت آرشیوها توسط کاربران
- اطلاع‌رسانی، دسترسی و تعامل به آرشیوها در هر ساعتی از شبانه روز
- استفاده گسترده از آرشیوها
- تغییر نقش آرشیویست‌ها از نگهبانان منابع به تسهیل‌کننده‌ی بهره‌گیری کاربران از منابع آرشیوی
- دسترسی وسیع‌تر به مواد آرشیوی
- شبکه‌سازی مؤسسات آرشیوی
- یکی دیگر از راه‌های افزایش سرعت، سهولت و یکپارچگی در ارائه خدمات به کاربران، شبکه‌سازی مؤسسات آرشیوی است. شبکه‌سازی یک توافق رسمی میان چندین مؤسسه آرشیو جهت مشارکت در یک طرح مشترک در راستای تبادل اطلاعات، منابع و خدمات است. این شبکه‌های اطلاعاتی مسیر دستیابی به اطلاعات را کوتاه‌تر و هماهنگ‌تر می‌کنند. مهم‌ترین هدف این طرح تسهیل دسترسی محققان به اسناد مراکز مختلف و امکان جستجوی مشترک از طریق فهرستگان الکترونیکی در این مراکز می‌باشد (یزدان‌نیا و دیگران، ۱۳۹۳، ص ۲۶۵).
- آینده اشاعه اطلاعات با استفاده از شبکه سازی آرشیوها:
- اتصال مراکز آرشیوی در سراسر دنیا

آرشیو آینده پژوهی در

●
FUTURE STUDIES
IN THE
Archives

- ایجاد هماهنگی بین مراکز آرشیوی
- ایجاد فهرستگان الکترونیکی پیوسته از اسناد موجود در سراسر دنیا
- سرعت در دستیابی به منابع
- ارائه خدمات بهتر به کاربران

دو نمونه از شبکه‌سازی موسسات آرشیوی:

- آرشیو هاب: شبکه‌ای بیش از ۱۵۰ مرکز آرشیو دانشگاهی و دانشکده‌ای در انگلستان است.

- شبکه آرشیوی ولز: شبکه‌ای از اسناد و منابع موجود در مراکز اسناد، موزه‌ها، کتابخانه‌ها و دانشگاه‌های ولز است (اصنافی، پاکدامن و باواخانی، ۱۳۸۹، ص ۱۰۳).

رسانه‌های اجتماعی

در راستای مفهوم وب ۲ می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین ابزارهایی که به کاربران اجازه‌ی تولید محتوا می‌دهند رسانه‌های اجتماعی هستند. رسانه‌های اجتماعی اصطلاحی است که برای انواع نرم‌افزارهای اینترنتی که به کاربران اجازه ایجاد محتوا و تعامل با دیگران را می‌دهند به کار می‌رود، این تعامل می‌تواند اشکال زیادی داشته باشد شامل:

- به اشتراک‌گذاری لینک‌ها با محتوای جذاب تولید شده توسط اشخاص ثالث
- روزآمدسازی پروفایل (که اطلاعاتی چون فعالیت‌های جاری و یا داده‌های مکانی را می‌تواند در برگیرد)
- به اشتراک‌گذاری عکس‌ها، ویدئوها و پست‌ها
- کامنت گذاشتن بر روی عکس‌ها، ویدئوها و لینک‌های به اشتراک گذاشته شده توسط دیگران.

امروزه رسانه‌های اجتماعی به منزله ابزاری مفید جهت برقراری ارتباط و تبادل اطلاعات علمی و غیرعلمی به کار می‌روند. از جهتی رسانه اجتماعی، رسانه‌ای برای اجتماعی‌سازی سازمان و درگیر ساختن عامل انسانی در کلیه فرایندها و رویه‌ها و فعالیت‌های یک سازمان است. در همین راستا سازمان‌ها از جمله سازمان‌های آرشیوی از این ابزار جهت ارتباط و تبادل اطلاعات در درون سازمان و همچنین با کاربران خود در خارج از سازمان استفاده می‌نمایند.

استفاده از رسانه‌های اجتماعی برای سازمان های آرشیوی دارای دو جنبه است: جنبه ابزاری و جنبه سندی

جنبه ابزاری با توجه به تنوع اسناد و کثرت روزافزون آن‌ها، اولین مأموریت و وظیفه متخصصان امور آرشیوها، برآوردن نیاز علاقه‌مندان در کمترین زمان است. در گذشته نقش آرشیوها بیشتر حفاظت از مواد آرشیوی بود اما در رویکردهای فعلی، علاوه بر نگهداری فیزیکی، مسئولیت یکپارچگی فیزیکی، فکری و دسترس‌پذیری آن‌ها برای استفاده مجدد نیز به مسئولیت‌های آن‌ها اضافه شده است (اصنافی، ۱۳۹۲، ص ۶).

از جمله فواید استفاده از رسانه‌های اجتماعی برای سازمان‌های آرشیوی موارد ذیل است:

- ارتباط با دیگر آرشیویست‌ها
- معرفی مرکز و فعالیت‌های آرشیو
- جذب کاربران جدید
- آموزش حفاظت از اسناد به کاربران
- راهنمایی مردم در جهت آرشیوسازی اسنادشان (خداداد شهری، ۱۳۹۳).
- جنبه سندی

امروزه متخصصان حوزه آرشیو به اهمیت منابع وبی پی برده‌اند و به این مسئله واقف شده‌اند که این منابع ناپایدار به زودی ناپدید می‌شوند و اگر اقداماتی برای ضبط و حفاظت آنها صورت نگیرد، نابود خواهند شد. بنابراین، با توجه به ماهیت پویا و کنترل نشده وب، حفاظت و آرشیوسازی آن، مانند حفاظت از آثار مکتوب امری مهم و ضروری است.

آرشیوسازی وب، تلاشی نظام‌مند است برای ایجاد و حفظ پایداری و استقرار اطلاعاتی که در وب یافت می‌شود (نوشین‌فرد، رضایی شریف‌آبادی و نوشین‌فرد، ۱۳۹۱، ص ۸۱).

آینده اشاعه اطلاعات با استفاده از رسانه‌های اجتماعی در آرشیوها

با توجه به پیشرفت سریع فناوری‌های مربوط به رسانه‌های اجتماعی و روند رو به رشد استفاده از این رسانه‌ها در سازمان‌ها به ویژه سازمان‌های آرشیوی موارد ذیل برای آینده رسانه‌های اجتماعی در سازمان‌های آرشیوی متصور است:

- سبقت از رقبا
- ارتباط مداوم با کاربران و کاهش هزینه‌های ارتباطی
- ارتقا برند و نام سازمان
- بروزرسانی
- افزایش کاربران

آینده اشاعه اطلاعات با استفاده از اپلیکیشن‌ها در آرشیوها

□ ارائه خدمات در زمینه جست و جوپذیری و رویت اسناد توسط کاربران

□ آگاهی‌رسانی وسیع درباره فعالیت‌ها و خدمات سازمان

□ عضوگیری وسیع‌تر انجمن‌های آرشیوی از طریق اپلیکیشن سازمان آرشیوی

□ ارائه نشریات و انتشارات سازمان آرشیوی به صورت الکترونیکی

□ کمک به ارائه خدمات با استفاده از دیگر فناوری‌های سازمان

چالش‌ها

طراحی اپلیکیشن‌های آرشیوی توسط متخصصان فناوری و آرشیویست‌ها

□ انعطاف‌پذیری و کاربرپسندی حداکثری واقعیت افزوده

یک نمای فیزیکی زنده، مستقیم یا غیرمستقیم (و معمولاً در تعامل با کاربر) است، که عناصری را پیرامون دنیای واقعی افراد اضافه می‌کند. این عناصر بر اساس تولیدات کامپیوتری که از طریق دریافت و پردازش اطلاعات کاربر توسط سنسورهای ورودی مانند صدا، ویدئو، تصاویر گرافیکی یا داده‌های جی پی اس می‌باشد ایجاد می‌شود. انواع واقعیت افزوده

واقعیت افزوده از نوع ویدئو: بدین شکل که کاربر نرم افزار موبایل را اجرا کرده و با نگه داشتن دریچه دوربین بر روی تصویر (کیو آر کد)، کلیپ مرتبط با آن از سرور دریافت و شروع به پخش می‌کند.

واقعیت افزوده از نوع سه بعدی : در این حالت کاربر عملیات مثال قبل را اجرا کرده، و به محض اسکن تصویر، شی (سند و...) بصورت کاملاً سه بعدی قابل مشاهده بوده و کاربر می‌تواند آن را از زوایای مختلف مشاهده نماید.

آینده اشاعه اطلاعات با استفاده از واقعیت افزوده در آرشیوها

به نظر می‌رسد که استفاده از فناوری واقعیت افزوده در آرشیوها نتایجی را به دنبال داشته باشد:

□ اشاعه اطلاعات در داخل سازمان از طریق ارائه آموزش با استفاده از این فناوری

□ اشاعه اطلاعات به بازدیدکنندگان و توریست‌های آرشیوها

□ اشاعه اطلاعات به کاربران تخصصی آرشیوها

چالش‌ها

□ تجهیز سازمان‌های آرشیوی به زیرساخت‌های لازم

□ بودجه

وب ۳

هنوز مدت زمان زیادی از فراگیر شدن وب ۲ نگذشته بود که مفهوم وب ۳ در دنیای فناوری مطرح شد. عبارت وب ۳ یا وب معنایی اولین بار توسط «تیم برنرزی» به کار برده شد. برنرزی «وب ۳» را به عنوان مکانی که در آن ماشین‌ها و دستگاه‌ها می‌توانند صفحات وب را مانند انسان‌ها بخوانند، توصیف کرد.

وب ۳ را می‌توان به یک دستیار هوش مصنوعی تعبیر کرد که کاربران را درک کرده و همه چیز را شخصی می‌کند و محتوای خود را متناسب با سلیقه و نیاز مخاطب نمایش می‌دهد.

که وب را به شکل یک شبه انسان تبدیل می‌کند.

ویژگی‌های وب ۳:

□ وب مفهومی: یک فضای وب است که کامپیوترها می‌توانند در آن مانند ما صفحه‌های وب را بخوانند. کافی است از کامپیوتر بخواهید برنامه شما را با چیزی مثلاً یک پزشک یا پرواز هواپیما تنظیم کند. در رابطه با مدیریت هوش مصنوعی، وب ۳ می‌تواند تحقق و توسعه وب مفهومی باشد. هم‌اکنون پژوهشگران زیادی در حال کار روی وب مفهومی هستند. این گروه به جای بازنگری در فرمت وب که تغییر در همه سایت‌ها را ایجاد می‌کند در حال آماده کردن ایجنت بهتری هستند که صفحات وب را بهتر بفهمند. یعنی آن‌ها به دنبال ساده‌تر کردن ساختار صفحه‌های وب نیستند بلکه ایجنت‌های باهوش‌تری می‌سازند در این هنگام زمانی که یک صفحه وب را باز می‌کنید موضوع سایت را می‌فهمد و به طور خودکار اطلاعات پیرامون آن موضوع را از سایت‌های دیگر می‌گیرد. اما هنوز تا رسیدن به ایجنت‌هایی که بتوانند خودشان فکر کنند راه درازی در پیش داریم.

□ **وب سه بعدی:** فضایی است که می‌توانید بدون نیاز به حرکت از پشت کامپیوتر، درون آن قدم بزنید و ساختمان‌های آن را بازدید کنید. این ممکن است وب را به یک دوره فضای سه بعدی وارد کند.

هم‌اکنون فناوری واقعیت مجازی تا حدودی به چنین مفهومی جامه عمل پوشانده است. واقعیت مجازی که از آن به عنوان محیط چندرسانه‌ای همه‌جانبه هم یاد می‌شود، یک فناوری است که به کاربر امکان می‌دهد تا با یک محیط شبیه‌سازی رایانه‌ای در تعامل باشد. با فناوری واقعیت مجازی می‌توان این امکان را فراهم کرد تا افراد بتوانند از امکانات و مکان‌ها به خوبی دیدن کنند.

محیط‌های واقعیت مجازی در درجه اول، تجربه‌های دیداری می‌باشند که از طریق یک صفحه کامپیوتر قابل رویت هستند. برخی از شبیه‌سازها دارای اطلاعات حسی دیگری مانند تولید صدا هم می‌باشند. در موارد پیشرفته‌تر، دستگاه‌های فناوری لمسی به کار می‌روند.

واقعیت مجازی نباید با محیط سه بعدی ساده مانند آن‌هایی که در بازی‌های رایانه‌ای یافت می‌شود، اشتباه گرفته شود، در اینجا شخص تبدیل به یک قسمت از دنیای مجازی می‌شود و کاملاً در این فضا غوطه‌ور می‌گردد. پیشرفته‌ترین سیستم‌ها باید تحریک همه‌جانبه پنج حس را برای افزایش غوطه‌وری داشته باشد.

• وب رسانه‌ای: فضایی است که می‌توانید با یک فایل رسانه ای فایل‌های دیگر را جستجو کنید. برای نمونه تصویری از یکی از نقاشی‌های مورد علاقه خود را به کامپیوتر می‌دهید و او تصاویر و فیلم‌های مرتبط با آن را پیدا می‌کند.

• وب فراگیر: یک فضای وب است که همه‌جا وجود دارد؛ روی کامپیوتر شخصی، روی کامپیوتر جیبی، روی تلفن همراه و حتی روی لباس‌تان. حتی با ارتباط پنجره‌های اتاق‌تان و دریافت وضعیت هوا، پنجره‌ها در زمان لازم باز و بسته می‌شوند.

چالش‌ها

• رصد لحظه به لحظه اشخاص، کنترل رفتار و هدایت انسان بنابر هوش مصنوعی

• غوطه‌ور شدن انسان در فضای سایبری
• فناوری بسیار پیچیده و نیاز به زیرساخت‌های لازم
روند نسل‌های وب

وب ۱ با تولید محتوا همراه بود و با آنچه که سایت ارائه می‌کرد سازمان می‌یافت اما فقط قابل خواندن بود. وب ۲ به صورت «خواندنی - نوشتنی» توسعه یافت و کاربران نقش فعالی در تولید محتوا به عهده گرفتند. وب ۳ می‌تواند این مرحله را با اجازه‌دادن به انسان‌ها برای تغییرات در سایت و منابع آن بیشتر ادامه دهد. با نمای رشد ثابت قدرت رایانه، این غیر قابل باور نیست که نسل بعدی سایت‌ها مجهز به منابعی شوند که کد مشارکتی کاربران بر روی آنها اجرا شود.

اینترنت اشیا

اصطلاح «اینترنت اشیا» اولین بار توسط کوین اشتون در سال ۱۹۹۹ به کار برده شد و برای نخستین بار توسط انتشارات مؤسسه ام آی تی به دنیا معرفی گردید و جهانی را توصیف کرد که در آن هر چیزی، از جمله اشیا بی‌جان، برای خود هویت دیجیتال داشته باشند و به کامپیوترها اجازه دهند آن‌ها را سازماندهی و مدیریت کنند.

واژه اینترنت اشیا به مفهوم اشیا روزمره‌ای که قابل تشخیص، مکان‌یابی، آدرس‌دهی و کنترل از طریق اینترنت باشند (چه از طریق آراف آی دی، شبکه بی‌سیم، شبکه و ن یا سایر ابزارها) اشاره دارد. اشیا روزمره تنها شامل وسایل الکتریکی نیست بلکه اشیایی که به هیچ‌وجه به آن‌ها به دید یک وسیله الکتریکی نمی‌نگریم را هم شامل می‌شود. مانند غذا، پوشاک، مواد، قطعات و ...

عموماً دو حالت مختلف برای ارتباطات اشیا تعریف می‌کنند: ۱- شیء به انسان ۲- شیء به شیء.

ارتباطات شیء به انسان و انسان به شیء به وسیله تکنولوژی‌ها و برنامه‌های کاربردی به وجود آمده‌اند. که انسان به وسیله آن‌ها با اشیا ارتباط برقرار می‌کنند و بالعکس. این ارتباط کنترل از راه دور اشیا توسط انسان و ارسال گزارشات اشیا به انسان شامل موقعیت، وضعیت و اطلاعات سنسور است.

ارتباطات شیء به شیء، شامل تعدادی تکنولوژی و نرم افزار می‌شود که اشیا روزمره بدون دخالت و واسطه انسان با دیگر اشیا ارتباط برقرار می‌کنند. این اشیا می‌توانند اشیا دیگر و وضعیت موجود را پایش کرده و اعمالی به منظور اصلاح وضعیت انجام دهند. در صورت نیاز پیام‌هایی به انسان صادر نمایند.

در قلب اینترنت اشیا، میلیون‌ها دستگاه، داده‌های خود را برای سیستم‌های متمرکز ارسال می‌کنند. داده‌هایی که معمولاً هیچ گونه سنخیتی با یکدیگر ندارند و نوع آنها نیز متغیر است؛ به عبارت دیگر در حالی که بعضی از دستگاه‌های اینترنت اشیا ممکن است داده‌هایی در ارتباط با میزان رطوبت و دما جمع‌آوری کنند، در طرف مقابل دستگاه‌های اینترنت اشیا دیگر، ممکن است داده‌هایی در ارتباط با مکان زندگی مردم را جمع‌آوری نمایند. در نهایت داده‌های ضبط شده برای تحلیل به سمت سرورهای ابری یا دیگر دستگاه‌های اینترنت اشیا ارسال می‌شود. درست در همین مکان است که وجود یک اتصال مطمئن و پرسرعت، نقش کلیدی را در برقراری ارتباط میان دستگاه‌های اینترنت اشیا ایفا می‌کند. وای فای، بلوتوث، آراف آی دی، و ... تنها چند گزینه پیش روی دستگاه‌های اینترنت اشیا هستند. به طور خلاصه، این فن‌آوری‌های اتصال در قدرت ارتباطی برای اتصال همه اشیا در سراسر جهان مناسب هستند.

از این میان استفاده از این فناوری در سازمان‌های آرشیوی می‌تواند ابزار مناسبی جهت اشاعه اطلاعات و عمل کردن به عنوان جزئی از یک شهر هوشمند که در آن برای آسایش و رفاه شهروندان، آزادانه اطلاعات جریان دارد و در دسترس همه اقشار قرار می‌گیرد، باشد. آینده اشاعه اطلاعات با استفاده از اینترنت اشیا در آرشیوها

در آینده‌ای نه چندان دور به نظر می‌رسد که استفاده از اینترنت اشیا جهت ارائه خدمات و اشاعه اطلاعات در آرشیوها منجر به موارد ذیل گردد:

□ اتصال تمام آرشیوها در یک شهر و منطقه تسلط کامل آرشیویست‌ها بر وضعیت اسناد موجود و اطلاعات موجود در آن‌ها
□ اشاعه سریع و آسان اطلاعات به مخاطبان در زمینه اسناد، مشخصات، وضعیت اسناد و ...
□ کمک به نیروی انسانی (آرشیویست‌ها) در اشاعه اطلاعات به کاربران
□ شفاف‌سازی فعالیت‌های آرشیوها به عنوان بخشی از دولت الکترونیک
□ استفاده از این فناوری در جهت مدیریت بحران در آرشیوها

چالش‌ها
استفاده از اینترنت اشیا در آرشیوها چالش‌هایی در آینده به همراه خواهد داشت که از آن جمله می‌توان به این چالش‌ها اشاره کرد:

□ شناسایی کاربران حقیقی و حقوقی و نیاز آن‌ها
□ امنیت داده‌ها و اطلاعات آرشیوی

WEB internet

future studies in the

Archives

استفاده از ربات‌ها

این سناریوهای شدید برای آینده شغل‌ها فرضی نیستند. در سال ۲۰۱۳، پژوهشگران دانشگاه آکسفورد تخمین زده‌اند که ۴۷ درصد از شغل‌ها در ایالات متحده می‌تواند در عرض دو دهه خودکار شوند. در همین زمینه، فاکسکان اعلام کرده‌بود که قدرت کارمندان در حال کاهش است و ۶۰۰ هزار کارمند در کارخانجات و ۵۰ درصد نیروی کار در وبسایت‌ها به لطف ربات‌ها دچار بحران شده‌اند.

در سال ۲۰۱۶، در یک مطالعه گزارش داده شد که ۴ درصد جوانان در ۹ شرکت توسعه‌یافته و در حال ظهور بر این باورند که از کار خود برکنار خواهند شد و این اتفاق توسط فناوری در ده سال آینده خواهد افتاد.

آینده اشاعه اطلاعات با استفاده از ربات‌ها در آرشیوها با نظر بر مطالب ذکر شده می‌توان گفت آینده‌ای که برای استفاده از ربات‌ها متصور است، در آرشیوها نیز دور از ذهن نیست. احتمالاً در آینده‌ای نه چندان دور ربات‌ها انجام بسیاری از فعالیت‌ها در سازمان‌ها و از جمله آن سازمان‌های آرشیوی را بر عهده خواهند گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به مطالب گفته شده می‌توان جمع‌بندی ذیل را از سناریوها در زمینه آینده اشاعه اطلاعات در آرشیوها ارائه داد:

- تغییر نقش و وظایف آرشیویست‌ها
- مشارکت کامل کاربر با آرشیویست و سازمان آرشیوی در فرایند مدیریت اسناد و اشاعه اطلاعات
- تحقق کامل اشاعه و دسترسی آزاد به اطلاعات در آرشیوها
- اشاعه اطلاعات به کاربران در سریع‌ترین و آسان‌ترین وجه ممکن
- تبدیل آرشیوها به قطبی دائمی در اشاعه اطلاعات و تامین نیازهای پژوهشی کاربران
- اتصال تمام مراکز آرشیوی در سطح جهان و یکپارچگی در اشاعه اطلاعات به کاربران
- تبدیل بخش فناوری اطلاعات سازمان‌های آرشیوی به عنوان نقطه قوت و ثقل سازمان در اشاعه اطلاعات و ارتباط با مخاطبان
- استفاده حداکثری سازمان‌های آرشیوی از فناوری‌های جدید و قابل استفاده در آرشیوها به منظور اشاعه اطلاعات
- کمک فناوری‌ها و ابزارهای جدید به آرشیویست‌ها در اشاعه اطلاعات و نه جایگزینی کامل این ابزارها با آرشیویست‌ها

در نهایت اینکه آرشیو به دلیل پویایی نیازهای مخاطبان و تنوع در محمل‌های اطلاعاتی، به عنوان مراکز نگهدارنده میراث مکتوب بشری، باید با جریان پویایی و نوگرایی همراه باشد و با عرضه خدمات کاربرپسند، رضایت مراجعان را جلب کند (اصنافی، پاکدامن و باواخانی، ۱۳۸۹، ص ۹۶). و حتی فراتر از این به گفته مایل باکلند راز پویایی و ماندگاری هر نظامی در گرو میزان سازگاری آن با محیط اطراف است، بنابراین لازم است تا آرشیوها برای حفظ روند پویایی و پایداری خود، همگام با پیشرفت‌های نوین فناوری گام بردارند.

آلن کی : بهترین راه برای پیش‌بینی آینده این است که آن را

منابع

- اصنافی، امیررضا؛ پاکدامن نائینی، مریم؛ باواخانی، آناهیتا (۱۳۸۹). آرشیو ۲؛ رهیافتی نو در خدمات اطلاع رسانی و مدیریت اسناد الکترونیکی. غلامرضا عزیزی (ویراستار)، جلد اول (مدیریت اسناد الکترونیکی)، مجموعه مقالات دومین همایش ملی آرشیوی ایران (آرشیو برای همه)، (۹۵-۱۰۷). تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
- پورنقی، رویا و نعمتی انارکی، لیلا (۱۳۹۳). استفاده از خرد جمعی در آرشیوهای رقمی. ندا رسولی (ویراستار)، جلد دوم (مدیریت اسناد الکترونیکی)، مجموعه مقالات دومین همایش ملی آرشیوی ایران (آرشیو برای همه)، (۳۹-۵۱). تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
- تاج آبادی، رضا؛ امیریان، عاطفه؛ کریمی، کبری (۱۳۹۳). جایگاه آرشیودارها در محیط رقمی. ندا رسولی (ویراستار)، جلد دوم (مدیریت اسناد الکترونیکی)، مجموعه مقالات دومین همایش ملی آرشیوی ایران (آرشیو برای همه)، (۲۰۹-۲۲۸). تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
- خدادشهری، نیره. (۱۳۹۳). بهره‌برداری از شبکه‌های اجتماعی در آرشیوها. آرشیو، ۲(۳)، ۱۲-۶.
- نوشین‌فرد، فاطمه، رضایی شریف‌آبادی، سعید، و عشق‌آبادی، مریم. (۱۳۹۰). بررسی سیاست‌های مجموعه‌سازی آرشیوهای وب ملی کشورهای منتخب: ارائه سبایه پیشنهادی برای آرشیوهای وب ملی. گنجینه اسناد، (۸۵)، ۸۰-۱۰۶.
- وبسایت مرکز تحقیقات فناوری اینترنت اشیاء، (۱۳۹۵). اینترنت اشیاء. بازیابی شده در ۵ اردیبهشت ۱۳۹۷، از <http://iotiran.com>
- وبسایت آی تی ایران، (۱۳۹۵). به دنیای پسا اپلیکیشن خوش آمدید. بازیابی شده در ۳ اردیبهشت ۱۳۹۷، از <http://itiran.com/d/۷۱۱۲۲>
- وبسایت زومیت، (۱۳۹۶). واقعیت افزوده. بازیابی شده در ۵ اردیبهشت ۱۳۹۷، از <https://www.zoomit.ir/category/ar>
- وبسایت کلیک، (۱۳۹۵). آیا ربات‌ها شغل شما را می‌گیرند؟. بازیابی شده در ۳ اردیبهشت ۱۳۹۷، از <https://click.ir/۱۳۹۵/۰۹/۲۱/is-robots-going-to-have-your-jobs>
- وبسایت مدیریت پژوهش اداره کل طرح و برنامه‌ریزی سیما، (۱۳۹۳). تعاریف و مفاهیم آینده‌پژوهی. بازیابی شده در ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۷، از <http://www.tvr.ir/index.php>
- وبسایت مگابوب، (۱۳۹۶). وب ۳ چیست. بازیابی شده در ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۷، از <http://www.megaweb.ir>
- همشهری آنلاین، (۱۳۹۲). رسانه اجتماعی، شبکه اجتماعی نیست. بازیابی شده در ۱۰ آذر ۱۳۹۶، از <http://hamshahrionline.ir/details/۲۲۱۱۰۹>
- یزدان نیا، رضیه؛ سه دهی، مریم؛ رضاقلی لالانی، زینب و دهقانی، مژده (۱۳۹۳). امکان سنجی طرح شبکه سازی برای دسترسی محققان و پژوهشگران به اسناد موجود در موسسات آرشیوی شهر تهران: ندا رسولی (ویراستار)، جلد دوم (مدیریت اسناد الکترونیکی)، مجموعه مقالات دومین همایش ملی آرشیوی ایران (آرشیو برای همه)، (ص. ۲۷۸-۲۶۳). تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.

نشست آرشیو و مسائل آن: توانمندسازی نیروی انسانی، پویایی حرفه آرشیو

دکتر سعید رضایی شریف آبادی نیز به فقدان دانش‌آموخته دکتری آرشیو در کشور اشاره کرد و از دانشجویان و حرفه‌مندان خواست که در بازنگری واحدهای درسی، کمیته بازنگری واحدهای درسی را یاری دهند هم‌چنین به بی انگیزه بودن دانشجویان، عدم مهارت‌آموزی دانشجویان و فقدان تجهیزات در دانشگاه اشاره کرد و تاکید کرد که اگر امکانی وجود داشت دانش‌آموختگان مطالعات آرشیوی را برای تحصیل دوره دکتری به خارج از کشور اعزام می‌کرد. در پایان دکتر غلامرضا عزیزی به عنوان دبیر نشست به خلاصه مطالب ارائه شده اشاره کرد و از حضار درخواست نمود که در نشست‌های کمیته آرشیو حضور به عمل آورند.

نشست آرشیو و مسائل آن در چهارمین کنگره متخصصان علم اطلاعات در سالن فرهنگ کتابخانه ملی با حضور اساتید، حرفه‌مندان و دانشجویان و دانش‌آموختگان برگزار شد. اعضای نشست دکتر سعید رضایی شریف آبادی استاد گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا (س) به عنوان استاد، دکتر غلامرضا فدایی به عنوان پیشکسوت رشته ی علم اطلاعات و دانش‌شناسی، مهندس علی زرافشان معاونت آرشیو ملی ایران، علی قدیمی آرشیویست صدا و سیما، فرزانه بهارلو دانش‌آموخته مطالعات آرشیوی، دکتر غلامرضا عزیزی، رئیس پژوهشکده اسناد و دبیر کمیته آرشیو که مدیریت نشست را عهده‌دار بودند.

نشست با پخش صحبت‌های دکتر ابوالفضل حسن آبادی آغاز شد. ایشان به توانمندسازی نیروی انسانی در جهت سندشناسی نوین پرداختند و ایشان بر این نکته تاکید داشتند که امروزه آرشیویست‌هایی داریم که دانش آرشیویشان از دانش تاریخی آن‌ها غنی‌تر است، مهم‌ترین چالش پیش روی ما نیز فقدان دانش تاریخی لازم در دانش‌آموختگان مطالعات آرشیوی است.

سپس دکتر فدایی بر سند و نسخه‌های خطی تاکید کردند. ایشان بیان داشتند، تاریخ بدون سند معنی ندارد. اگر تاریخ مهم است به خاطر مسائل آرشیوی است. امروزه مسئله سلیقه در نگه داری اسناد در آرشیو بحران ایجاد کرده است. آموزش مطالعات آرشیوی نیازمند استانداردسازی بر پایه تجربه کاری و مطالعاتی است. باید در آرشیوها برای اطلاع‌رسانی و افزایش دانش جامعه کار فرهنگی اتفاق بیفتد. مهندس زرافشان نیز از سیر تحول آموزش دانشگاهی آرشیو در کشور سخن گفت که به برگزاری دوره‌های کارگاهی توسط مرکز آموزش اسناد ملی پرداخت و به اهمیت این رشته در جهان اشاره کرد. ایشان با حضورشان در این نشست پذیرای صحبت‌های دانشجویان بودند.

علی قدیمی نیز از بحران منابع دیداری شنیداری، کمیت و کیفیت این منابع، وضعیت دیجیتال نامطلوب و عدم حضور متولی در این حوزه، لزوم ایجاد گرایش آرشیو دیداری شنیداری صحبت کردند. سپس فرزانه بهارلو به چالش‌های آموزش رشته از نگاه دانشجویان پرداخت که به فقدان نگاه آرشیوی در تدریس رشته، برنامه‌ریزی بازدیدها براساس واحدهای درسی، شرح درس تکراری در عناوین درسی مختلف و وجود واحدهایی چون آشنایی با تشکیلات اداری در تاریخ معاصر، آرشیو دیجیتال، مدیریت خدمات اطلاعاتی مجازی، اقتصاد و بازاریابی در آرشیو و هوش مصنوعی اشاره کرد. هم‌چنین از کمیته آرشیو درخواست شد که سازوکار موجود در آرشیو ملی برای کارورزی، در سایر سازمان

المیرا ویسی
دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات
آرشیوی دانشگاه الزهراء(س)، ورودی ۹۵
Elmiraveisi@gmail.com

اپلیکیشن «راهنمای موزه موسیقی ایران» Application

«راهنمای موزه موسیقی ایران»

موزه موسیقی از بدو تاسیس با اهتمام هنرمندان، اصحاب فرهنگ و هنر و همچنین کمک‌های شهرداری از تجهیز و توسعه زیربنا و امکانات و غنی‌سازی گنجینه موزه که شامل انواع سازها، اسناد مکتوب و مضبوط مربوط به موسیقی می‌باشد، باز نموده است. هم‌چنین این موزه از فناوری‌های جدید استفاده نموده و بدین طریق بر جذابیت‌های موزه برای بازدیدکنندگان افزوده است.

برای راهنمایی داخل موزه اپلیکیشنی تحت عنوان «راهنمای موزه موسیقی ایران» ایجاد شده که برای استفاده از این برنامه باید حتما در موزه موسیقی حضور داشته باشید. این برنامه با استفاده از فناوری کیو آر کد و گوشی هوشمند، امکان مشاهده و شنیدن توضیحات تکمیلی اشیا داخل موزه را برای شما فراهم می‌کند.

در کلیه بخش‌های موزه نشانک‌هایی به نام کیو آر کد نصب شده است که حاوی اطلاعات مربوط به آن بخش، ویتترین یا مجسمه می‌باشد، که با اسکن کردن آن‌ها توسط برنامه-های اسکنر موجود در گوشی‌های هوشمند می‌توانید از اطلاعات نوشتاری، صوتی و تصویری مربوطه مطلع شوید. برنامه‌های متعددی جهت اسکن کردن این نشانک‌ها موسوم به کیو آر کد اسکنر وجود دارد که همگی آن‌ها قابل استفاده در این سیستم می‌باشند.

رپس (رمزیننه پاسخ سریع) یا کیو آر کد یک رمزیننه (بارکد) دو بعدی با ساختار ماتریسی (صفر و یک) می‌باشد که دارای ظرفیت پذیرش حجم زیادی از اطلاعات متنی بوده و به منظور رمزگشایی آسان محتویات آن با سرعت زیاد طراحی شده است. این رمزیننه‌ها دارای ساختار مربعی شکل است، که به آن‌ها واحد گفته می‌شود، براساس الگوی استاندارد ISO/IEC ۱۸۰۰۴:۲۰۰۶ وب، پیامک، اطلاعات تماس با فرمت کارت ویزیت، شماره تلفن، قیمت و مشخصات یک کالا به صورت هم‌زمان، یا هر نوع نوشته و داده دیگری باشد.

وب-سایت انزل‌وب، (۱۳۹۶). مقایسه کامل‌ترین ابزارهای ساخت بارکد خطی آنلاین، کیو آر کدها و... بازیابی شده در ۱۳ مهر ۱۳۹۷، از <http://anzalweb.ir/1396/09/16>

وب-سایت ایسنا، (بی‌تا). بی‌نا. بازیابی شده در ۱۳ مهر ۱۳۹۷، از <https://www.isna.ir>

وب-سایت کافه‌بازار، (بی‌تا). راهنمای موزه موسیقی ایران. بازیابی شده در ۱۳ مهر ۱۳۹۷، از <http://net.neda.mom>

وب-سایت کیوآرکد، (بی‌تا). آشنایی با رمزیننه پاسخ سریع و کاربردهای آن. بازیابی شده در ۱۳ مهر ۱۳۹۷، از <http://qr-code.ir/http://qr-code.ir>

گزارش بازدید دانشجویان کارشناسی ارشد مطالعات آرشئوی دانشگاه الزهرا (س)، ورودی ۹۵ از موزه موسیقی ایران

در داخل ویتترین هایی در دو سمت سالن نگه داری می شدند. در ویتترین ها وسایلی چون عینک، ساعت، عصا، کفش، کراوات، جانماز به همراه مهر و تسبیح، کتابچه های نت و ... در کنار تصاویر اساتید و بزرگان موسیقی ایران به چشم می خورد که تماشای آنها لطف خاصی داشت. وسایل این سالن به اساتیدی از جمله کلنل علینقی وزیری، حاج قربان سلیمانی، خاطره پروانه، احمد عبادی، حسین ملک، محمدتقی مسعودیه، علی تجویدی و ... تعلق داشت.

پس از آن وارد نمایشگاه شدیم که جزء یکی از جذاب ترین بخش های بازدید محسوب می شد. این بخش به معرفی و نمایش روند تکمیل صنعت ضبط صدا و موسیقی به همراه نمونه هایی از اشیاء و ادوات این صنعت پرداخته بود. ترتیب وسایل و تجهیزات این سالن به ترتیب قدمت از قدیمی ترین و ابتدایی ترین وسایل شروع و به وسایل جدیدتر و مدرن تر ختم می شود. البته نباید انتظار تجهیزات الکترونیکی و لوح های فشرده و فلش مموری ها را داشت چرا که اینجا موزه موسیقی است و قرار است گذشته را به تصویر بکشد. در ابتدا نمونه هایی از گرامافون های استوانه ای که به جای صفحه، صوت بر روی یک استوانه فلزی ضبط می شد، قرار داشت. پس از آن گرامافون هایی با صفحات پرسی قرار داشت که البته هر دوی این گرامافون ها هندلی بود، یعنی نیروی محرکه خود را با چرخش مکانیکی هندل بدست می آورد و خبری از باتری و یا جریان الکتریسیته نبود. پس از آن دستگاه هایی قرار داشت که صدا را بر روی سیم یا مفتول های بسیار نازک ضبط می کردند. از دیگر وسایلی که بسیار جلب توجه می کرد یک دستگاه گرامافون بزرگ بود با یک شیپور بسیار بزرگ سرخ و سیاه که در واقع شبیه یک کمد بود و گوشه ای از سالن را به خود

صدای آن ساز را دریافت کنند و بشنوند. در ضمن در صورت تمایل یک قلم کوچک الکترونیکی در اختیار مراجعان قرار می گیرد. هنگامی که این قلم بر روی تراشه کنار ویتترین ها قرار بگیرد، فایل صوتی مذکور از اسپیکر قلم پخش می شود و توضیحات لازم و صدای ساز شنیده می شود.

درست روبروی این سالن، سالن سازهای بادی یا هوا صدا قرار داشت که انواع نی ها، سرناها و سوتک ها متعلق به مناطق مختلف ایران را در خود جای داده بود. معماری این دو سالن که در امتداد یکدیگر قرار گرفته بودند به گونه ای بود که شکل یک نی را در ذهن مخاطب تداعی می کرد. در میان این دو سالن نیز سازهای خودصدا قرار داشتند. این سازها جزو هیچ کدام از انواع سازهای بادی، کوبه ای و زهی نبودند. بلکه برای تولید صوت کافی بود این سازها را تکان داد یا به هم کوبید. این سازها بیشتر در مراسم آیینی، مذهبی و بومی مورد استفاده قرار می گرفتند. یک مجموعه از انواع زنگوله ها و لوح های فلزی نیز در این بخش قرار داشت. تمامی سازهای این سالن ها داخل ویتترین قرار داشتند.

پس از آن به سالن سازهای کوبه ای رفتیم که از نظر مساحت تقریباً به اندازه مجموع سه سالن قبل بود و از همه بزرگتر. در این سالن که در واقع از سه بخش تشکیل شده بود انواع سازهای کوبه ای "پوست صداهای یک طرفه" و "پوست صداهای دوطرفه" در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفته بودند که از آن جمله می توان به انواع طبل، دهل، دف، تنبک و ... اشاره کرد. این سازها از یک یا دو لایه پوست روی یک استوانه یا گوی چوبی یا سفالی ساخته شده بود که با کوبش دست یا چوب یا مضراب روی پوست صدا تولید می شد. سازهای این سالن داخل ویتترین قرار نداشتند. قدیمی ترین ساز موزه در اینجا قرار داشت و آن یک دف بود که پوست آن از بین رفته بود و فقط حلقه چوبی آن باقی مانده بود.

همه سالن هایی که شرح شان در بالا آمد، در طبقه هم کف قرار داشتند، به علاوه یک لابی و یک کانتر که یک نفر از پرسنل موزه پشت آن مستقر شده بود و در بدو ورود بازدیدکنندگان را راهنمایی می کرد. سپس به طبقه دوم موزه رفتیم. اول وارد سالن گنجینه شدیم که در این بخش تعدادی از سازها، متعلقات و آثار برخی از نوازندگان، موسیقی

آدم ها علائق و سلائق متفاوتی دارند. همین تفاوت سلیقه است که باعث می شود هر کدام از ما به غذای خاصی علاقه داشته باشیم، عطر و ادکلن خاصی را دوست بداریم و به موسیقی موردعلاقه مان گوش بدهیم. موسیقی چیز عجیبی است. گاهی با شنیدن یک نغمه آشنا، یک خاطره قدیمی چنان برایمان زنده می شود که گویی هم اکنون پیش رویمان دارد اتفاق می افتد. گاهی یک ملودی خاص ما را به یاد یک شخص خاص می اندازد. گاهی یک نوای محلی خیال ما را با خود به یک مکان خاص از این کره خاکی می برد. گویی در تار و پود ساز سحری نهفته است که شنونده را جادو می کند. حال فرض کنید که مکانی پر باشد از انواع و اقسام موسیقی های مختلف. البته نیازی به فرض کردن نیست! باید رفت و دید، باید رفت و شنید. این مکان سحرآمیز، "موزه موسیقی ایران" است که در میدان تجریش، خیابان مقصود بیک، خیابان موزه واقع شده است. موزه موسیقی ایران در یک ملک بسیار زیبا در سه طبقه، با یک حیاط بزرگ با درختانی برافراشته قرار دارد که بازدیدکنندگان را سر ذوق می آورد. ما نیز از این موزه ی جذاب و شنیدنی دیدن کردیم. این بازدید به لطف جناب آقای دکتر صفی پور که استاد ما در درس سازماندهی مواد دیداری - شنیداری بودند، در دی ماه ۱۳۹۶ انجام شد. ساعت ۹ صبح همه در حیاط موزه جمع شدیم و سپس به همراه لیدر موزه بازدید را آغاز کردیم. در ابتدا از سالن سازهای زهی دیدن کردیم. سازهای این سالن شامل انواع سازهای زهی مضرابی و آرشه ای از جمله انواع دوتار و قیچک متعلق به نواحی مختلف جغرافیایی ایران است. این موزه علاوه بر توضیحات لیدرها که گروه های بازدید را همراهی می کردند، یک امکان دیگر نیز برای مراجعان خود تدارک دیده که بسیار راهگشا و مفید است. در کنار هر ساز و در ورودی هر سالن یک کیو. آر. کد و یک تراشه وجود دارد. بازدیدکنندگان می توانند اپلیکیشن موزه موسیقی را روی تلفن همراه خود نصب کنند و در هنگام بازدید با اسکن کیو. آر. کد فایلی حاوی توضیحات مربوط به آن ساز و نیز

• ملودی های تجریش

سپس از کتابخانه موزه دیدن کردیم که حدود ۱۱ هزار جلد کتاب را در خود جای داده بود و پس از آن به طبقه زیر همکف رفتیم که موزه کارگاه ساخت ساز استاد ابراهیم قنبری مهر در آنجا قرار داشت. در اینجا علاوه بر ساخت ساز، چند نوع ساز از جمله سه تار، تنبک، سنتور و ... روی یک میز بزرگ وسط سالن قرار داشت که مراجعان می توانستند آنها را بنوازند، چند جعبه موسیقی کوچک هم روی میز تعبیه شده بود که هر کدام ملودی خاص خود را داشتند که با گردش اهرم ملودی نواخته می شد. درست شبیه همان جعبه های موسیقی که در فروشگاه ها و کتابفروشی ها به فروش می رسد علاوه بر سازهای روی میز، ویتترین هایی از انواع ساز در اطراف سالن وجود داشت. در اینجا پروسه بازدید به پایان رسید، ولی پروسه عکاسی گروه بازدید ادامه داد. پس از بازدید از نمایشگاه که برای همه ما بسیار جذاب بود، وارد آرشو صوتی موزه شدیم. در این قسمت انواع صفحات موسیقی، نوارهای ریل، نوارهای کاست و لوح های فشرده (سی دی و دی وی دی) درون قفسه هایی دور تا دور سالن و یک میز بزرگ به همراه چند صندلی در وسط سالن قرار داشت. البته مراجعان در صورتی که به قطعه موسیقی یا فایل صوتی خاصی نیاز داشته باشند، به منابع داخل سالن مراجعه نمی کردند. چرا که منابع داخل قفسه نسخه اصلی بودند و از تمام آنها نسخه های پشتیبانی تهیه شده بود که این نسخه ها در اختیار مراجعه کننده قرار می گرفتند، در واقع مراجعه کننده درخواست خود را به متصدی آرشو می داد و منبع مورد نظر بر روی سی دی یا دی وی دی کپی شده و در اختیار وی قرار می گرفت. در این بخش اتفاقی وجود داشت که بخش فنی آرشو به حساب می آمد و عملیات تهیه نسخه پشتیبان، سازماندهی منابع، اشاعه اطلاعات و ارائه خدمات آرشویی به مراجعان در آنجا انجام می شد.

نکته عجیب و شایان توجه این بود که سیستمی که برای جستجوی کاربر قرار داده شده بود فاقد نرم افزار خاص آرشو یا هر گونه نرم افزار مدیریت و سازماندهی منابع بود و تمام اطلاعات بر روی یک فایل اکسل قرار داشت که جستجو هم روی همان فایل انجام می شد.

پس از خروج از بخش آرشو، به سالن سازهای سنتی رفتیم. در این سالن هم انواع سازهای زهی مضربی مانند انواع تار، سه تار، سنتور و سازهای آرشه ای مانند کمانچه، ویولن و ... در معرض دید قرار گرفته بودند. همچنین در این بخش سازهای ساخته شده توسط استاد بزرگ ساخت ساز، ابراهیم قنبری مهر هم قرار داشت. همچنین چند سردیس از بزرگان موسیقی ایران زمین؛ و یک نی داخل یک قاب که روی آن چند تصویر با هویه سوخته کاری شده بود، از جمله تصویری از عمادالکتاب؛ و نیز در یکی از ویتترین ها وسایل و مراحل ساخت یک ساز زهی در معرض دید قرار گرفته بود.

همچنین انواع گرامافون های کوکی، برقی، باطری خور و قابل حمل و مخصوص اتومبیل، دستگاه های پخش ریل های صدا، انواع کارتریج و نوار کاست، یک دستگاه بسیار بزرگ که مخصوص ضبط و تکثیر صفحه های گرامافون بود، دستگاه های چند منظوره ای که هم رادیو بود و هم قابلیت پخش نوار ریل صدا و صفحه گرامافون را داشت، این نوع که از آن چند مدل وجود داشت شبیه یک کمد نسبتاً بزرگ ولی کوتاه بود که سه دستگاه داخل آن تعبیه شده بود و با بستن در کمد دستگاه ها از نظر مخفی می شدند، چیزی شبیه تلویزیون های قدیمی که داخل یک کابین/کمد چوبی قرار داشتند. لیدرهای نمایشگاه در کمال صبر و حوصله در مورد دستگاه ها و کاربردها برایمان توضیح می دادند و برخی از دستگاه ها را روشن می کردند تا صدای ضبط شده روی آن محمل مخصوص را بشنویم. مدیریت موزه نیز به دلیل آشنایی با استاد صفی پور، در این بخش ما را همراهی کردند. وسایل و تجهیزات نمایشگاه عمدتاً خارج از ویتترین در معرض دید قرار داشت و فقط یک سری از وسایل مثل نوارهای کاست یا سوزن های گرامافون یا تجهیزات ریز دیگر در داخل ویتترین های کوچک قرار گرفته بود. به دلیل طولانی شدن بازدید و مشغله کاری استاد، در اینجا جناب آقای دکتر صفی پور از گروه بازدید خداحافظی کرده و موزه را ترک کردند. ولی گروه به بازدید ادامه داد. پس از بازدید از نمایشگاه که برای همه ما بسیار جذاب بود، وارد آرشو صوتی موزه شدیم. در این قسمت انواع صفحات موسیقی، نوارهای ریل، نوارهای کاست و لوح های فشرده (سی دی و دی وی دی) درون قفسه هایی دور تا دور سالن و یک میز بزرگ به همراه چند صندلی در وسط سالن قرار داشت. البته مراجعان در صورتی که به قطعه موسیقی یا فایل صوتی خاصی نیاز داشته باشند، به منابع داخل سالن مراجعه نمی کردند. چرا که منابع داخل قفسه نسخه اصلی بودند و از تمام آنها نسخه های پشتیبانی تهیه شده بود که این نسخه ها در اختیار مراجعه کننده قرار می گرفتند، در واقع مراجعه کننده درخواست خود را به متصدی آرشو می داد و منبع مورد نظر بر روی سی دی یا دی وی دی کپی شده و در اختیار وی قرار می گرفت. در این بخش اتفاقی وجود داشت که بخش فنی آرشو به حساب می آمد و عملیات تهیه نسخه پشتیبان، سازماندهی منابع، اشاعه اطلاعات و ارائه خدمات آرشویی به مراجعان در آنجا انجام می شد.

نکته عجیب و شایان توجه این بود که سیستمی که برای جستجوی کاربر قرار داده شده بود فاقد نرم افزار خاص آرشو یا هر گونه نرم افزار مدیریت و سازماندهی منابع بود و تمام اطلاعات بر روی یک فایل اکسل قرار داشت که جستجو هم روی همان فایل انجام می شد.

پس از خروج از بخش آرشو، به سالن سازهای سنتی رفتیم. در این سالن هم انواع سازهای زهی مضربی مانند انواع تار، سه تار، سنتور و سازهای آرشه ای مانند کمانچه، ویولن و ... در معرض دید قرار گرفته بودند. همچنین در این بخش سازهای ساخته شده توسط استاد بزرگ ساخت ساز، ابراهیم قنبری مهر هم قرار داشت. همچنین چند سردیس از بزرگان موسیقی ایران زمین؛ و یک نی داخل یک قاب که روی آن چند تصویر با هویه سوخته کاری شده بود، از جمله تصویری از عمادالکتاب؛ و نیز در یکی از ویتترین ها وسایل و مراحل ساخت یک ساز زهی در معرض دید قرار گرفته بود.

منبع

وب سایت رسمی موزه موسیقی ایران
<http://www.musicmuseum.ir>

معرفی وب سایت موزه و آرشیو و موسیقی ایران

مجموعه فرهنگی صوتی بالغ بر ۴۲۰۰ ساعت آثار صوتی و مشتمل بر ۱۳۰۰۰ عدد صفحات موسیقی، ۴۵۰۰ عدد نوارهای ریل، ۱۲۰۰۰ عدد نوارهای کاست و حدود ۹۰۰۰ عدد CD و DVD می باشد. همچنین بالغ بر ۲۰۰۰۰ قطعه عکس های قدیمی هنرمندان نیز در کنار این مجموعه نگه داری می شود. آرشیو صوتی موزه با دیجیتال سازی و تهیه بانک اطلاعاتی از کلیه آثار موجود به عنوان یک مرکز پژوهشی صوتی، آماده ارائه خدمات و اطلاعات لازم به پژوهشگران و محققان حوزه تاریخ موسیقی می باشد.

بخش کتابخانه: در این قسمت از سایت بیان شده که کتابخانه موزه موسیقی به عنوان بخشی تخصصی، با گنجایش تقریباً ۳۰ عام در زمینه "هنر، ادبیات و تاریخ" و همچنین به طور خاص در زمینه "موسیقی" کتابهای خود را جمع آوری کرده است تا علقمندان، پژوهشگران، محققان و دانشجویان رشته موسیقی بتوانند در تکمیل رساله ها و پایان نامه های خود، از منابع موجود استفاده نمایند. در حال حاضر این کتابخانه ۱۱۰۰۰ جلد

قسمت مجموعه ها شامل سالن ها، نگارخانه ها، آرشیو صوتی و تصویری، کتابخانه، گنجینه، نمایشگاه تجهیزات، کارگاه ساخت ساز، سالن تمرین، سالن آمفی تئاتر، استودیو و کافی شاپ می باشد.

بخش سالن ها: در این قسمت گفته شده که سالن های موجود در موزه با هدف شناساندن هرچه بهتر و ارائه اطلاعات دقیق در مورد سازهای موجود در این موزه به تفکیک نوع ساز، به سه بخش عمده سازهای بادی، سازهای کوبه ای و سازهای زهی تقسیم می شوند. با توجه به تقسیمات ذکر شده، سه سالن نمایش ساز در این موزه طراحی و مورد بهره برداری قرار گرفته است و بازدیدکنندگان می توانند نمونه های نفیسی از سازهای موجود را مشاهده کنند. بخش نگارخانه ها: در بخش نگارخانه به معرفی، ارائه خط مشی، فعالیت ها و مشخصات نگارخانه شهر آوا پرداخته شده است.

بخش آرشیو صوتی و تصویری: در این بخش از سایت توضیح داده شده که این

وب سایت موزه موسیقی ایران شامل بخش های: صفحه اصلی، بازدید از موزه، مجموعه ها، آموزش و پژوهش، کارشناسی ساز، ثبت نام ورک شاپ و تماس با ما قسمت بازدید از موزه شامل: معرفی موزه، راهنمای تور و هزینه ها، دریافت نرم افزار همراه و پلان موسیقی است.

بخش معرفی موزه: در این بخش توضیح داده شده است که در تاریخ ۲۲/۰۸/۱۳۸۸ موزه موسیقی با حضور مدعوین، مسئولان فرهنگی و هنری کشور، اساتید و بزرگان موسیقی ایران عملاً بازگشایی و رسماً به عنوان "موزه موسیقی ایران" در قالب موسسه ای فرهنگی و هنری و غیردولتی متشکل از یک هیئت امنا و یک هیئت مدیره فعالیت خود را آغاز نمود.

بخش راهنمای تور و هزینه ها: نحوه بازدید از موزه و بهای بلیط و چگونگی پذیرفتن تورها را بیان نموده است. بخش پلان موزه موسیقی: در این بخش نیز شمای کلی از ساختمان موزه موسیقی ایران آورده شده است.

Not secure | www.musicmuseum.ir

Iranian music

بازدید از موزه

مجموعه ها

آموزش و پژوهش

کارشناسی ساز

ثبت نام ورک شاپ

تماس با ما

کتاب دارد که ۹۰۰۰ جلد آن فارسی و ۲۰۰۰ جلد آن لاتین و مابقی آن منابع غیر کتابی و نشریات ادواری هستند. در این راستا تعدادی کتاب‌های چاپ سنگی و مجموعه‌ای منحصربه‌فرد از دیوان شاعران پارسی‌گو نیز گردآوری شده است.

بخش گنجینه: بخشی از موزه به سازها و متعلقات و آثار نوازندگان، موسیقی‌دانان و پژوهشگران صاحب‌نام در عرصه موسیقی اختصاص دارد که جایگاه حائز اهمیتی در موسیقی ایرانی داشته‌اند. از جمله این اساتید می‌توان به استادان کلنل علینقی وزیری، حاج قربان سلیمانی، خاطره پروانه، احمد عبادی، حسین ملک، محمدتقی مسعودیه، علی تجویدی، حشمت سنجری و خلیفه میرزا آغه غوثی اشاره نمود.

بخش نمایشگاه تجهیزات: در این بخش به معرفی و نمایش روند تکمیل صنعت ضبط صدا و موسیقی به همراه نمونه‌هایی از اشیاء و ادوات این صنعت پرداخته شده است.

بخش کارگاه ساخت ساز: در این قسمت نیز گفته شده که از آنجایی که روش چگونگی ساخت انواع ساز به عنوان یک فرایند مهم و تاثیرگذار در تاریخ موسیقی به شمار می‌آید، از این‌رو کارگاهی جهت نمایش مراحل ساخت انواع سازهای ایرانی در این موزه، در نظر گرفته شده است. در این کارگاه، ساخت و مرمت ساز انجام می‌گیرد. در واقع افراد می‌توانند آغاز حیات یک ساز را از یک تکه چوب، تا لحظه‌ای که موسیقی با آن نواخته می‌شود را مرحله به مرحله از نزدیک مشاهده نمایند.

قسمت آموزش و پژوهش شامل معرفی بخش پژوهش، موسیقی کومش، موسیقی و مهاجرت، نشست پژوهشی نیویورک تا کابل، نشست پژوهشی موسیقی افغانستان، پذیرش رسانه گرامافون در جامعه ایران، موسیقی نیجریه و موسیقی استرادا در ازبکستان است.

معرفی بخش پژوهش: بخش پژوهشی موزه موسیقی ایران، ارائه مباحث مرتبط با کلیه علوم موسیقی شناسی مانند اتنوموزیکولوژی، موسیقی‌شناسی تاریخی، روانشناسی موسیقی، تعلیم و تربیت و موسیقی را جزو اهداف بنیادین خود قرار داده است.

بخش موسیقی کومش: در این بخش از سایت نیز گزارش جلسه پژوهشی در ارتباط با موسیقی کومش ارائه شده است.

بخش موسیقی و مهاجرت: در بخش موسیقی و مهاجرت گزارشی از جزئیات مراسم افتتاحیه نمایشگاه گروهی نقاشی‌های فتوکولاژ و فتومدیا در سالن نگارخانه شهر آوا پرداخته شده است.

کدپستی: ۱۹۶۳۹۳۴۷۵۱

پست

الکترونیک:

musicmuseum.ir@gmail.com

تلفن: ۲۲۲۳۱۷۰۸

در قسمت‌های پایین وبسایت آخرین اخبار و اطلاعات درباره هنرمندان پیشکسوت و نوازندگان سرشناس، مدیران برجسته و پژوهشگران ارزنده کشور در عرصه موسیقی همراه با تصاویر مربوط به آن‌ها ذکر شده است. همچنین تصاویر سالن‌های موزه موسیقی که براساس نوع ساز دسته‌بندی شده‌اند و اطلاعات مربوط به سازها و قدمت آن‌ها بیان شده است. در پایان آدرس موزه موسیقی ایران و اطلاعات تماس شامل پست الکترونیکی و تلفن به شرح ذیل ذکر شده است. آدرس: تهران- میدان تجریش خیابان شهید در بندی (مقصود بیک) خیابان موزه- موزه موسیقی ایران.

WWW.MUSICMUSEUM.COM

معرفی انجمن بین‌المللی
کتابخانه‌ها، آرشیوها و

مراکز اسناد موسیقی

چگونگی عضویت فردی یا موسسه‌ای در انجمن:

همان‌طور که در بخش قبل هم گفته شد عضویت برای هر فرد یا موسسه‌ای علاقه‌مند به فعالیت انجمن، امکان‌پذیر است.

این انجمن در سایت خود ذکر می‌کند که برای عضویت در انجمن وجود شاخه‌ای ملی کشورها در سایت بررسی، باید بررسی گردد. اگر کشوری دارای شاخه‌ای ملی است، از طریق لینک ایمیلی که در سایت بر روی صفحه‌ای شاخه قرار دارد با دبیر یا مسئول مربوطه ارتباط برقرار نماید.

اگر کشوری تحت پوشش شاخه‌ای ملی انجمن نیست، باید به صورت مستقیم با دبیر کل این انجمن برای عضویت در انجمن بین‌المللی تماس گیرد.

نرخ عضویت در انجمن بین‌المللی ۴۲ یورو (فردی) و ۷۰ یورو (موسسه‌ای) است.

همچنین از مزایای عضویت در این انجمن این است که اعضای انجمن بین‌المللی روزنامه‌ی *Fontes artis musicae* را دریافت می‌کنند.

منبع

<https://www.iaml.info>

انجمن بین‌المللی کتابخانه‌ها، آرشیوها و مراکز اسناد موسیقی در سال ۱۹۵۱ برای ترویج همکاری‌های بین‌المللی و حمایت از منافع حرفه تاسیس شده است که در حال حاضر در ۴۰ کشور از سراسر جهان، نزدیک به ۱۷۰۰ عضو آزاد و موسسه‌ای دارد.

همچنین، شاخه‌هایی ملی در ۲۴ کشور دارد. دارای پنج بخش موسسه‌ای، چهار بخش موضوعی و گروه‌های مختلف پروژه‌ای می‌باشد و مسئول چندین پروژه‌ی مستندسازی در مقیاس بزرگ است.

این انجمن بیشترین عضویت خود را از اروپا و آمریکای شمالی دریافت کرده است. این انجمن همچنین در استرالیا، نیوزلند، ژاپن و برخی از اعضا در قسمت‌های دیگر آسیا، در آمریکای لاتین و آفریقا به خوبی مطرح شده است، گسترش پوشش این انجمن به این بخش‌ها از اهداف مهم آن به‌شمار می‌رود.

عضویت در این انجمن شامل: مجموعه‌های اصلی موسیقی و صوتی تصویری، آرشیوهای موسیقی و متخصصین مستندسازی، موسیقی‌شناسان، ناشران و فروشندگان موسیقی می‌باشد. همچنین عضویت در این انجمن برای هر فرد یا موسسه‌ای که به کار انجمن علاقه‌مند باشد، امکان‌پذیر است.

زبان‌های انگلیسی، فرانسوی و آلمانی از زبان‌های رسمی این انجمن هستند.

این انجمن عضو فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و موسسات کتابداری (ایفلا)، شورای بین‌المللی آرشیو (ایکا)، انجمن‌های اطلاعاتی و مستندسازی، دفتر اروپایی کتابخانه، شورای بین‌المللی موسیقی و سازمان غیردولتی یونسکو می‌باشد.

اهداف اصلی انجمن

- تشویق و ترویج فعالیت‌های کتابخانه‌ها، آرشیوها و مراکز مستندسازی که با موسیقی و مواد موسیقی سروکار دارند.
- محکم کردن همکاری بین موسسات و حتی اشخاصی که به صورت انفرادی در این زمینه‌ها فعالیت دارند و انتشار اطلاعات مربوط به این موضوع.

- ترویج فهم بهتر اهمیت فرهنگی کتابخانه‌های موسیقی، آرشیوها و مراکز مستندسازی به صورت ملی و بین‌المللی.

- حمایت و آسان‌سازی تحقق پروژه‌ها در زمینه کتابشناسی موسیقی، مستندسازی موسیقی و علم کتابخانه‌ی موسیقی در سطح ملی و بین‌المللی.

- ترویج در دسترس بودن تمام نشریات و مستنداتی که مربوط به موسیقی هستند. که شامل: تشویق تبادلات بین‌المللی و امانت دهی می‌شود.

- تشویق و حمایت از گسترش استانداردها در همه‌ی زمینه‌های مربوط به انجمن.

- ترویج دسترس‌پذیری آموزش و پرورش مناسب.
- کمک به پیشبرد کنترل کتابشناختی مواد موسیقی به تمامی پهنه‌ها.

- حمایت از عمل حفاظت و نگه‌داری اسناد موسیقی مربوط به تمامی دوره‌ها.

- همکاری با سایر سازمان‌ها در زمینه‌ی کتابداری، کتابشناختی، علم آرشیوی، مستندسازی، موسیقی و موسیقی‌شناسی.

- برگزاری کنگره‌ی سالانه‌ی بین‌المللی توسط اعضا.
- انتشار مقاله‌ی رسمی در رابطه با تمامی مسائل حرفه‌ای.

معرفی الیزابت یاکل: آرشیویست، محقق و استاد دانشگاه میشیگان

مترجم: مریم اشرفی

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات
آرشیوی دانشگاه الزهراء(س)، ورودی ۹۵

Mashrafi.ir@gmail.com

دکتر الیزابت یاکل آرشیویست، محقق و مدرس
دانشکده علوم اطلاعات دانشگاه میشیگان
هستند که به خاطر فعالیت در زمینه آرشیو،
مطالعات درباره استفاده مجدد داده‌ها و
آموزش دیجیتال شناخته شده است. وی
متخصص در آرشیو رقمی و حفاظت رقمی
است و پنج دوره آموزش عالی را در دانشگاه
میشیگان ایجاد کرده است، از جمله "اقتصاد
اطلاعات رقمی پایدار" و "کارگاه آموزشی حرفه
ای در حفاظت رقمی"

تحصیلات

خانم دکتر یاکل مدرک کارشناسی خود را از
دانشگاه براون ۳ در سال ۱۹۸۰ کسب کرد و دو
سال بعد در رشته علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی
از دانشگاه میشیگان فارغ‌التحصیل شد. وی بعد
از گرفتن مدرک کارشناسی ارشد به عنوان
آرشیویست و مسئول اسناد در دبیرستان
دیترویت ۴ شروع به کار کرد و بعد از آن در
پروژه‌های آرشیوی همکاری داشته است یکی از
این پروژه‌ها راه‌اندازی آرشیو واتیکان ۵ با
همکاری دانشگاه میشیگان بوده است. وی
همچنین به عنوان دستیار تحقیق در پروژه
پزشکی دانشگاه میشیگان (۱۹۹۷-۱۹۹۵)
همکاری کرده است.

الیزابت یاکل دکترای حرفه‌ای خود را در سال
۱۹۹۷ از همان دانشگاه (میشیگان) اخذ کرد.
پایان‌نامه‌ی وی درباره ضبط رادیولوژی: روابط
بین فعالیت‌ها و رکوردها در فرآیندهای
رادیولوژی ۶ بود و توانست جایزه دکتر ای
یوجین گارفیلد ۷ را از انجمن کتابداری و
آموزش علوم اطلاعات دریافت کند. پس از فارغ
التحصیلی، از سال ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۰ به عنوان
استادیار دانشکده علوم اطلاعات دانشگاه
پیتسبورگ ۸ به فعالیت پرداخت و پس از آن به
دانشکده علوم اطلاعات دانشگاه میشیگان آمد
و به عنوان استادیار شروع به کار کرد. وی
سردبیری مجله علوم آرشیوی را هم تجربه
کرده است و هم اکنون استاد و مدیر ارشد امور
علمی دانشکده اطلاعات دانشگاه میشیگان
است.

پروژه‌های قابل توجه

دکتر یاکل در پروژه‌های زیادی در حوزه آرشیو
فعالیت داشته است که مهمترین آن‌ها عبارتند
از:

- تجربه تحقیق برای دانشجویان کارشناسی
ارشد
- استفاده مجدد از داده‌های کیفی

- حفاظت و دسترسی آزمایشگاه آموزش مجازی
- آرشیو سنجی و ارزیابی کاربر برای آرشیوهای
دولتی
- طرح تحقیقاتی آرشیو و آموزش
- مشارکت جوامع برای برگزاری دوره‌های
کارآموزی به منظور حفاظت و نگهداری رقمی
- اعتماد در مخازن رقمی
- مدیریت ثبات و سیالیت در مخازن رقمی
- جوایز و افتخارات خانم یاکل
- ۲۰۱۳ جایزه بهترین تحقیق را برای "اعتماد در
مخازن رقمی" در کنفرانس بین‌المللی رقمی
- ۲۰۱۲ جایزه خدمات برجسته از دانشگاه
میشیگان

- ۲۰۰۸ جایزه ارنست پوزنر ۱ انجمن آرشیوداران
آمریکا به مقاله‌ی "تعامل در آرشیو رقمی"
- ۲۰۰۷ جایزه ارنست پوزنر ۲ انجمن آرشیوداران
آمریکا برای کار گروهی "بخش ویژه‌ای از سرشماری
آرشیو و بررسی نیازهای آموزشی در ایالات متحده"

انتشارات

دکتر الیزابت یاکل بیش از ۱۳۰ مقاله و ۱۷ کتاب
در حوزه علوم اطلاعات و آرشیو دارند که مورد
استفاده و رجوع بسیاری از دانشجویان و علاقه
مندان به این حوزه می‌باشد.
کتاب "شروع یک آرشیو" برای مدیران نهادها و
آرشیویست‌هایی است که قصد دارند در سازمان
خود آرشیو ایجاد کنند. این کتاب فرآیند تصمیم
گیری و مراحل اولیه‌ی لازم را در ابتدای یک برنامه
مشخص می‌کند. این مراحل شامل: مدیریت، توسعه
مجموعه، ارزیابی، مدیریت سوابق، ترتیب، مرجع،
حفظ و برنامه‌ریزی امکانات است. در این کتاب
توصیف‌های روشنی از فعالیت‌های آرشیوی، نمونه
های اسناد و مدارک، سیاست‌های مهم آرشیوی و
کتابشناسی‌هایی که در حال حاضر وجود دارد، به
خوبی بیان شده است

Archivist , researcher and professor at the University of Michigan

آرشیویست، محقق و استاد دانشگاه میسیگان

منابع

wikipedia, ۲۰۱۸, Elizabeth Yakel, Available ۱ from: <http://en.Wikipedia.org/wiki/Elizabeth-Yakel>
University Of Michigan, ۲۰۱۷, ELIZABETH YAKEL, Available ۲ from: <http://www.si.umich.edu/people/elizabeth-Yakel>
ResearchGate, ۲۰۱۸, Elizabeth Yakel, Available ۳ from: https://www.researchgate.net/profile/Elizabeth_Yakel

علاقه‌مندی‌ها

به نظر می‌رسد علاقه‌مندی‌های خانم یاکل در حوزه آرشیو معطوف به آرشیو رقمی، حفاظت رقمی، استفاده مجدد از داده‌ها و استانداردسازی خدمات آرشیو با توجه به انتظارات کاربر است.

۳۵۶۹-۷۶۳ (۷۳۴)
Yakel@umich.edu

تلفن محل کار:
آدرس ایمیل:

این قسمت:

آرشیوداری دیداری - شنیداری

یک آرشیویست باید انواع محمل‌های آنالوگ و دیجیتال و شکل‌های مختلف صدا و تصویر و ذخیره‌سازی و تبدیل، با انباشت و گردش مواد، شناخت انواع آسیب‌رسان، شناخت عوامل مخرب، آفات و شیوه‌های مقابله با آن، روش‌های پیشگیری، تدارک محیط و تجهیزات مناسب جهت نگه داری و مواد، با انواع فراداده‌ها و استانداردها، تنظیم و توصیف، با تجهیزات تمیزکاری، مرمت و بازسازی منابع دیداری - شنیداری آشنا باشد.

تقسیم‌بندی منابع دیداری - شنیداری از لحاظ محمل:

- ۱- محمل‌های مکانیکی
- ۲- محمل‌های نوری - شیمیایی
- ۳- محمل‌های مغناطیسی
- ۴- محمل‌های نوری (مرادی، ۱۳۸۷: ۳۱).

از نظر تکنولوژی ساخت انواع محمل‌ها:

- ریل
- کارت‌ریج
- کاست
- منطبق شده با کامپیوتر

در نیمه دوم سده بیستم کتابخانه‌ها (به‌ویژه کتابخانه‌های تخصصی و دانشگاهی) در کنار مجموعه نوشتاری خود اقدام به گردآوری منابع دیداری - شنیداری کردند. آرشیوها منابع دیداری - شنیداری را با توجه به وظایف و اهداف آن‌ها می‌توان به چند گروه تقسیم کرد:

- ۱- آرشیوهای تولید در سازمان‌های رادیو-تلویزیونی
- ۲- آرشیوهای برنامه‌گذار
- ۳- آرشیوهای خبر (مستند و جاری)
- ۴- آرشیوهای ملی، شهری و منطقه‌ای، فیلم، ویدئو، نوار صدا و ...
- ۵- آرشیوهای آموزشی، تخصصی، موضوعی، دانشگاهی و آکادمیک
- ۶- بخش منابع دیداری - شنیداری در کتابخانه‌ها
- ۷- موزه‌های دیداری - شنیداری (مرادی، ۱۳۸۷: ۳۰-۲۵).

چند سازمان آرشیوداری دیداری - شنیداری در ایران

- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
- فیلم‌خانه ملی ایران
- موزه سینما
- آرشیو سینماتک موزه هنرهای معاصر
- معاونت اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران شامل: مجموعه تاریخ شفاهی (مرادی، ۱۳۸۷: ۲۵).

منابع دیداری - شنیداری بخش عمده‌ای از فرهنگ ما را تشکیل می‌دهند. این منابع در نظام آموزشی، تحقیقاتی، بازرگانی، اقتصادی و فرهنگی جوامع بشری نقشی اساسی داشته و همچون رسانه‌های اطلاعاتی، از کارایی زیاد برخوردارند که بتوانیم از اطلاعات آن‌ها به سهولت و در زمانی اندک استفاده کنیم. به‌علاوه این فرزندان تکنولوژی سده بیستم، سخت آسیب‌پذیر و خیلی سریع خراب و فاسد شده و عمر آن‌ها کوتاه است. نگه داری و حفاظت از آن‌ها امر پیچیده‌ای است که نیاز به دانش و مهارت‌های خاصی دارد. یکی از راه حل‌های کنونی برای حفظ این منابع دیجیتالی کردن آن‌ها و تبدیل به محملی پایدار است. دیجیتالی کردن آن‌ها امکانات جدیدی را برای دسترسی آسان‌تر و اطمینان از حفظ محتوای آن‌ها را به ارمغان می‌آورد. آشنایی با روش‌های صحیح حفظ و نگهداری از محمل‌های آنالوگ و دیجیتال و به‌ویژه محتوای آن‌ها از اصلی‌ترین و ضروری‌ترین وظایف آرشیوداری دیداری - شنیداری است. پیشرفت علوم و فنون در چند سده اخیر و اختراع پدیده‌های جالب و تازه‌ای مانند عکاسی (۱۸۲۶م)، گرامافون (۱۸۷۷)، صفحه موسیقی (۱۸۸۷)، عکاسی رنگی (۱۸۹۱)، سینما (۱۸۹۵)، ضبط صوت (۱۸۹۸)، رادیو (۱۹۰۱) و بالاخره تلویزیون (۱۹۴۵) جهان را وارد عصر تازه‌ای کرد. امروزه نیز به پدیده‌هایی مانند اینترنت، اینترانت، ماهواره، فضای ابری، انواع وب، انواع فایل‌های دیجیتالی و نرم‌افزاری و فناوری‌های آینده اشاره نمود؛ بنابراین حفظ و نگهداری، ذخیره و بازیابی این منابع که به منابع دیداری - شنیداری شهرت یافته‌اند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با دیجیتالی شدن دنیای اطراف ما، آرشیوها نیز از قفسه‌های پر از نوار به سمت دنیای جدیدی می‌روند و با قابلیت ارائه خدمات از طریق این بسترهای نوین رسانه‌ای و محیط‌های رقومی که شامل محیط‌های وب و پایگاه‌های اطلاعاتی هستند. امروزه آرشیو را محل نگه داری مواد چاپی و غیر چاپی می‌دانند که به‌صورت سیستماتیک و نیمه‌سیستماتیک مرتب شده‌اند. مواد چاپی و غیر چاپی شامل کتاب، نشریات ادواری، روزنامه‌ها، عکس، نقشه، پوستر، اسلاید، فیلم، ویدئو، نوار صدا، صفحه و امثال آن‌ها است. وظیفه یک آرشیو را می‌توان در این تعریف خلاصه کرد: گردآوری مواد چاپی و غیر چاپی، سازماندهی فهرست‌نویسی و رده‌بندی، آن مواد، حفظ و نگه داری و بالاخره ارائه خدمات به مراجعه‌کنندگان آرشیو است (مرادی، ۱۳۸۷: ۱۲).

منسوخ شدن رسانه‌ها و منابع

از بسیاری جهات، فن‌آوری ضبط و پخش حتی از محمل هم آسیب‌پذیرتر است. منسوخ شدن سریع، یکی از ویژگی‌های حوزه آرشیو دیداری - شنیداری است. محتوای تصویر و صدا می‌تواند از طریق کوچ، باقی و در دسترس بماند. برنامه‌های نسخه‌برداری و انتقال محتوای فیلم‌های نیترا تی بر روی فیلم‌هایی با پایه تری استات اشتغال‌ناپذیر یا پلی‌استر، نسخه‌برداری صدای ضبط‌شده از صفحه‌ها و نوارهای در حال تجزیه بر روی محمل‌های نو آنالوگ یا دیجیتال، کوچ از محمل‌های منسوخ به محمل‌های جاری، آن‌هم درحالی‌که هنوز فناوری قدیمی آن قابل استفاده است (ادموندسون، ۱۳۸۵: ۹۱).

نتیجه‌گیری

فلسفه وجودی آرشیو دیداری - شنیداری در چگونگی گردآوری، سازماندهی، حفظ و نگهداری منابع نهفته است، ولی کار آرشیو در اینجا خاتمه نمی‌یابد. همه این کوشش‌ها برای ارائه خدمات به مراجعه‌کنندگان است. آرشیویست باید بین ارائه خدمات و حفظ و نگه‌داری، تعادل ایجاد نماید تا هم از منابع نگه‌داری نموده و هم بتواند بهترین خدمات را به مراجعه‌کنندگان ارائه بدهد. به‌هرحال بخش از کارکردهایی همچون ارزیابی، انتخاب و تهیه، فهرست‌نویسی، نمایه‌سازی، رده‌بندی و آماده سازی را در بر دارد (مرادی، ۱۳۸۷: ۶۵).

منابع دیداری - شنیداری، آفرینش‌ها و آثار هدفمند زمان و خاستگاه فرهنگی خود هستند. از سوی دیگر، از بعضی جنبه‌ها کاملاً متفاوت‌اند، برای مثال، فرمت‌ها و شرایط انباشت خاص خود را دارند و دسترسی به غالب آن‌ها تنها به‌وسیله فناوری متناسبی که دارند امکان‌پذیر است. این بدین معناست که در مدیریت این منابع، هم باید اصول و روش‌های سنتی مدیریت منابع اطلاعات را در نظر داشت و هم اصول و روش‌های جدیدی را که برخاسته از ماهیت خود منابع دیداری شنیداری باشند. شماری از اصول آرشیوداری دیداری - شنیداری را می‌توان به شرح زیر برشمرد.

۱- ضرورت انتخاب: آرشیودار موظف است درباره اینکه چه منابعی گردآوری شوند و چه منابعی گردآوری نشوند، داوری ارزشی کند.

۲- اصل محمل - محتوا: آرشیودار باید مفهوم محمل (وجه فیزیکی) را از مفهوم اثر یا محتوا (صداها و یا تصاویر) ثبت شده بر محمل، جدا کند تا بقای همیشگی محتوا با حداقل از دست رفتن اطلاعات تضمین شود.

۳- اصل کیفیت: هرگونه کاهش کیفیت تصویر یا صدا به علت آسیب دیدن محمل یا نسخه‌برداری نادرست، به معنای از دست رفتن بخشی از اطلاعات مهم است.

۴- اصل بقا: هیچ اثر دیداری - شنیداری نباید به بهانه دسترسی به خطر بیفتد؛ و شعار آرشیو دیداری - شنیداری باید نگه‌داری به نفع دسترسی همیشگی و نه بهره‌کشی بدون توجه به دسترسی آیندگان به منابع باشد.

۵- اصل کنترل: فهرست‌نویسی، توجه به کنترل دقیق مجموعه و هم تهیه اطلاعات فهرست‌نویسی برای تسهیل در دسترسی ضرورت دارد (مرادی، ۱۳۸۷: ۱۴).

حفظ و نگه‌داری

ماهیت فیزیکی محمل‌های دیداری - شنیداری و روش ضبط و پخش محتوای آن‌ها متفاوت است و به همین علت، شرایط گذاشت، برداشت، انباشت و کار متفاوتی را نیز می‌طلبد. بعضی از آن‌ها ترکیب شیمیایی پایدار دارند، ولی شکننده هستند یا در برابر ضربه آسیب‌پذیرند. گروهی در برابر ضربه و فشارهای فیزیکی مقاوم‌اند، ولی ترکیب شیمیایی ناپایدار دارند. گروهی به نور و گروهی به گرما حساس‌اند. جدا از ویژگی‌ها و شرایط خاص موردنیاز منابع، ساختمان، تجهیزات و محیط نیز ویژگی‌ها و شرایطی برای نگهداری باید داشته باشد. این عوامل برخی بیرونی و برخی درونی است. (مرادی، ۱۳۸۷: ۲۰۵).

منبع:

ادموندسون، ری. (۱۳۸۵). فلسفه و اصول آرشیوداری دیداری - شنیداری، ترجمه وحید طهرانی‌پور، تهران: نشر کتابدار.

مرادی، نورالله؛ طهرانی‌پور، وحید. (۱۳۸۷). آرشیوداری دیداری - شنیداری، تهران: نشر کتابدار.

IRANIAN MR. CASSETTE

آقای نوار کاست ایران

مریم خلیلی

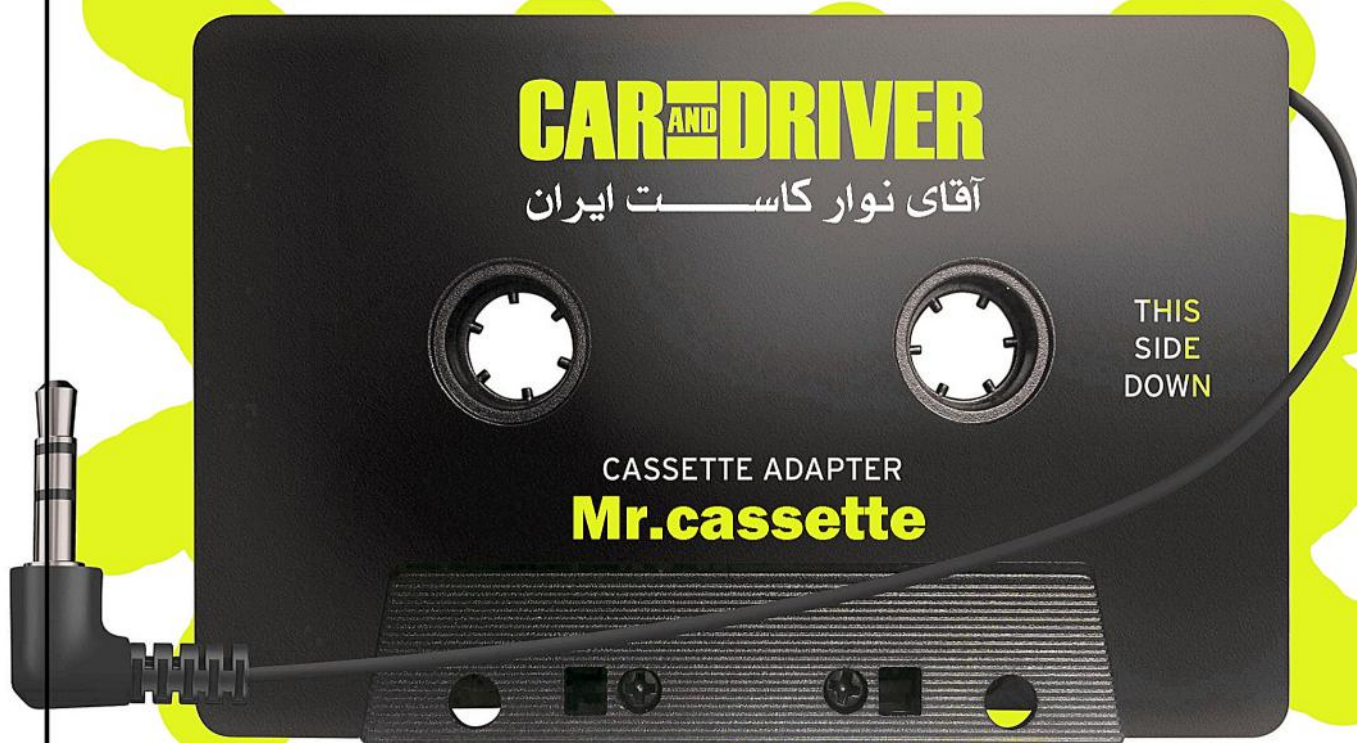
دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء(س)، ورودی ۹۵

نوار کاست نوعی کاست برای ضبط موسیقی است. برای پخش نوار کاست از دستگاه ضبط و پخش نوار کاست استفاده می‌شود. نوار کاست از یک محفظه کوچک و دو قرقره تشکیل شده است که نوار مغناطیسی دور آنها پیچیده می‌شود و می‌توان بر روی این نوار، اثر صوتی را ثبت کرد. اولین نوار کاست استاندارد در سال ۱۹۶۳ توسط شرکت فیلیپس اختراع شد و کاست فشرده نامیده شد.

نوار کاست نوستالژی نوجوانی و جوانی خیلی از ما شد. خیلی جالب بود وقتی دکمه عقب بر و جلو بر را با هم می‌زدیم و به جهت مخالف می‌رفت انگار یک کار ماورایی شده که بدون در آوردن و برعکس گذاشتن دوباره نوار از انتها شروع می‌کرد و با یک خودکار بیک می‌توانستیم نوار باز شده را بچرخانیم. افرادی همچون آقای نوار کاست از این نوستالژی مجموعه‌ای نفیس گردآوری کرده و در حال حاضر نگران از بین رفتن آرشیوش بعد از خود است.

عباسعلی محمدی متولد ۱۳۱۲ و زاده ی شهرستان الیگودرز، بزرگ‌ترین کلکسیون‌دار نوارهای مذهبی است که با بیش از ۱۸ هزار نوار کاست لقب آقای نوار کاست ایران را به خود اختصاص داده است. همه نوارهایش مادر است و اگر کسی بخواهد برایش کپی می‌کند. او را به نام «گل محمدی» می‌شناسند. «گلبانگ محمدی» نام مجموعه نوارهایش است. پیش از انقلاب شروع به جمع‌آوری مجموعه نوارهای مذهبی کرده و یکی از اعضای ثابت انجمن شاعران مذهبی می‌باشد. او اکنون بازنشسته سازمان تبلیغات اسلامی است و علاقه اش به آرشیو باعث شد تا همان جا مسئول بخش سمعی و بصری شود.

آرشیویست نوار کاست

محمدی از جرقه فعالیت آرشیو چنین می گوید: یک روز که در میدان توپخانه (میدان امام خمینی) قدم می زدم، دستگاه های ضبط صدا را دیدم؛ جرقه ای در ذهنم زده شد که چه خوب می شود مداحی، روضه ها و سخنرانی های مجالس امام حسین (ع) را با این دستگاه ها ضبط کرد و آن ها در اختیار مردم گذاشت. در ابتدا آن زمان در جلسه های «حاج آقا کافی» می رفتم و صدا ضبط می کردم. شاید باورش برایتان سخت باشد که برای ضبط دعای ندبه، دو سال با موتور با حاج آقا به بهشت زهرا (س) می رفتم؛ چون روی آسفالت سرد می نشستم الان پاهایم حس ندارد. بعد از تکثیر نوارها و توزیع بین هیئتی ها تصمیم گرفت تا اولین مغازه نوارفروشی مذهبی را در تهران راه اندازی کند. «سال ۱۳۵۲ به پیشنهاد بچه های هیئتی در محله موتور آب، مغازه ای را اجاره کردم و مغازه نوارفروشی گلبانگ محمدی را راه انداختم.»

MR. CASSETTE

آقای نوار کاست ایران

آمارهایی درباره این کلکسیون دار:

- تولید و تکثیر یک میلیون نوار تولیدی و تکثیر شده مذهبی برای توزیع در بین اهالی محله‌ها
- آرشیو ۳ هزار لوح فشرده از مداحان تراز اول کشور
- دسته‌بندی ۲۰۰ هزار نوار از مجموعه ضبط شده از مجالس مذهبی با محتوای مداحی، دعا و سخنرانی
- آرشیو ۱۲۰۰ مجموعه کتاب‌های شعرهای آیینی و مداحی در مجموعه گلپانگ محمدی
- آرشیو گنجینه گران بهایی ۱۲۰۰ نوار از مجموعه مجالس استاد کافی در مجموعه گلپانگ محمدی
- آرشیو ۲۰۰ نوار از مجموعه سخنرانی‌های استاد مطهری در مجموعه گلپانگ محمدی
- آرشیو ۱۰۰ نوار از مجموعه سخنرانی‌های عالمان بزرگ معاصر

- آرشیو ۱۰۰ نوار از مجموعه مجالس حاج منصور ارضی
- جمع‌آوری ۵۳۰ هزار نوار تولیدی در زمینه‌های فرهنگی - مذهبی در سازمان تبلیغات اسلامی
- جمع‌آوری ۱۸ هزار نوار مداحی و سخنرانی و دعای گلچین شده برای ارائه به علاقه‌مندان
- آرشیو ۴ هزار مجموعه نوار از جلسه‌های شاعران مذهبی و مجمع‌الذاکرین
- جمع‌آوری ۴۰ نوار از مجموعه سخنرانی‌های امام خمینی (ره)
- جمع‌آوری ۱۲۰ نوار از مجموعه سخنرانی‌های آیت‌الله بهجت

منابع

- وب‌سایت روزنامه همشهری، (۱۳۹۳). ملاقات با آقای نوار کاست. بازیابی شده در ۲ آبان ۱۳۹۷، از <http://mahaleh.hamshahrilinks.org/Mahaleh>
- قه ۱۲- Contents/ ملاقات- با آقای نوار- کاست
- وب‌سایت قطره، (۱۳۹۴). آقای نوار کاست ایران کیست؟. بازیابی شده در ۵ آبان ۱۳۹۷، از <http://www.ghatreh.com/news/nn۲۶۶۳۷۱۳۳>
- وار- کاست- ایران- کیست- عکس

مریم خلیلی

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س). ورودی 95
maryamkhalili1393@gmail.com

پاییز به روایت اسناد

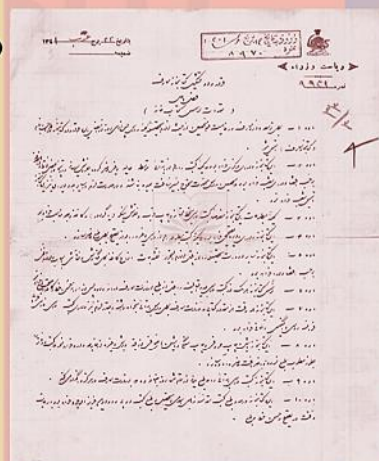
مرضیه انیسی

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء(س)، ورودی ۹۵

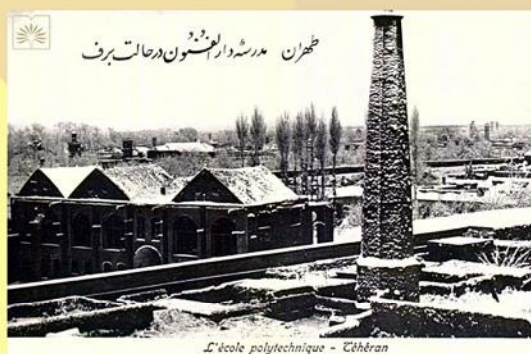
marziehanisi۷۲@gmail.com

عنوان: قرارداد تشکیل کتابخانه
معارف / تاریخ سند: ۱۳۰۱ ش.

به مناسبت ۲۴ آبان، روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار

تصویر معلمان و گروهی از
فارغ التحصیلان دوره ششم
سال تحصیلی ۱۳۱۸-۱۹
مدرسه دارالفنون

مدرسه دارالفنون در یک
روز برفی

به مناسبت ۳۰ آذر ۱۳۳۰ ش، سالروز پایان ساخت مدرسه دارالفنون

منبع

• وب سایت سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

گزارش تصویری بازدید دانشجویان ارشد مطالعات آرشوی، ورودی 95 دانشگاه الزهرا(س)
از موزه و آرشیو موسیقی ایران در تاریخ دی ماه 1396

دستگاههای ضبط و پخش قدیمی

سازهای زهی

بخشی از منابع آرشو موسیقی

دستگاههای ضبط و پخش قدیمی

سالن گنجینه

دومین همایش ملی تاریخ شفاهی دفاع مقدس

سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس و پژوهشکده اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران با همکاری نهادهای پژوهشی، دانشگاهی، نظامی و سایر مراکز و موسسات، دومین همایش ملی تاریخ شفاهی دفاع مقدس را در تاریخ ۹۷/۱۲/۰۷ برگزار می نماید. از کلیه علاقه‌مندان درخواست می شود مقالات خود را تا تاریخ ۹۷/۱۰/۲۰ به پست الکترونیک tarikh-shafahi@bonyaddefa.ir ارسال نمایند. ضمیمات پذیرفته شده در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) نمایه شده و در فصلنامه های علمی و پژوهشی و علمی ترویجی به چاپ خواهد رسید.

محورهای اصلی همایش

الف) مبانی نظری و پیشینه تاریخ شفاهی دفاع مقدس

- ۱- نقش تاریخ شفاهی دفاع مقدس در تاریخ نگاری معاصر
- ۲- نقش و کارکرد تاریخ شفاهی در توسعه تاریخ اجتماعی
- ۳- مبانی جامعه شناختی تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۴- انواع داده های اطلاعاتی در ثبت تاریخ جنگ و جایگاه تاریخ شفاهی
- ۵- تاریخ شفاهی فرماندهی امام خمینی (ره) و دفاع مقدس

ب) تاریخ شفاهی دفاع مقدس، ضرورت ها و فرصت ها

- ۱- نقش اسناد محلی در تدوین تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۲- نقش هنر و رسانه ها در تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۳- نقش تاریخ شفاهی انتشار مختلف جامعه (زبان و جغرافیا، دانش آموزان و غیره...) در هشت سال دفاع مقدس
- ۴- تاریخ شفاهی دفاع مقدس و فضای مجازی
- ۵- ضرورت های تدوین تاریخ شفاهی دولتمردان ج ۱۱ در هشت سال دفاع مقدس
- ۶- ارزش های تاریخ شفاهی دفاع مقدس فرصت با نبرد
- ۷- چگونگی و نحوه انتقال تجربیات تاریخ شفاهی دفاع مقدس به سایر مثل
- ۸- راه کارهای حفظ و نشر ارزش های دفاع در سازمان های لشکری و کشوری به نسل آینده از طریق تاریخ شفاهی
- ۹- جایگاه و نقش اندیشه های امام خمینی (ره) در تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۱۰- ضرورت های تدوین تاریخ شفاهی پیشکسوتان جهاد و شهادت در هشت سال دفاع مقدس

ج) سیاست گذاری و نقش سازمانهای لشکری و کشوری در تاریخ شفاهی دفاع مقدس

- ۱- نقش سیاست گذاری ها در احیاء، حفظ، ترویج و نهادینه سازی تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۲- چگونگی و سازو کار هماهنگی گر و تدوینگر در تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۳- نظام حلقوی در تدوین تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۴- چگونگی تبدیل تاریخ شفاهی به اسناد مکتوب و نحوه بهره برداری بهینه
- ۵- واگذاری نقد و بررسی فعالیت موسسات تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۶- یکسان سازی فعالیت های تاریخ شفاهی در سازمان های کشوری و لشکری

د) آسیب شناسی و موانع پیش روی تاریخ شفاهی دفاع مقدس

- ۱- آسیب شناسی تاریخ شفاهی دفاع مقدس در حوزه مرزهای مشترک با خاور
- ۲- چالش های هماهنگی گر در تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۳- نقش تدوینگر در باز نشر و گویا سازی منابع در تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۴- تحلیلی بر چگونگی ثبت و ضبط تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۵- نقد و بررسی اطلاعات حاصل از هماهنگی گر در تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۶- موانع توسعه و ترویج تاریخ شفاهی دفاع مقدس در سازمان های کشوری و لشکری
- ۷- باید و نبایدهای تاریخ شفاهی دفاع مقدس در حوزه آزادگان
- ۸- واگذاری نقد و آثار منتشر شده ی تاریخ شفاهی دفاع مقدس
- ۹- آسیب شناسی به کارگیری تاریخ شفاهی دفاع مقدس در تحقیقات دانشگاهی
- ۱۰- جایگاه تاریخ شفاهی صنعت نفت در باز شناسی آثار اقتصادی - اجتماعی جنگ تحمیلی
- ۱۱- نقش تاریخ شفاهی صنعت نفت در پژوهش های فنی و علمی دانشگاه ها

هـ) سایر موضوعات مرتبط با تاریخ شفاهی دفاع مقدس

نشانی: تهران - بزرگراه شهید جلفائی شرق به غرب - آرشو اسناد و کتابخانه ملی - طبقه همکف سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۳۶۹۳

کدپستی: ۱۵۴۸۶۱۳۱۱۱ | تلفن: ۰۲۱-۲۶۴۰۳۰۴۳ | دورنگار: ۰۲۱-۲۶۴۰۳۰۰۵

